

Veli-Pekka Marjoniemi

PUNK KUULUU KAIKILLE!

Punk-kokoelman kartoitus, arviointi ja esiintuminen Oulun kaupunginkirjastossa.

PUNK KUULUU KAIKILLE!

Punk-kokoelman kartoitus, arviointi ja esiintuminen Oulun kaupunginkirjastossa.

Veli-Pekka Marjoniemi
Opinnäytetyö
Kevät 2018
Kirjasto- ja tietopalveluala
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Kirjasto- ja tietopalvelualan tutkinto-ohjelma

Tekijä: Veli-Pekka Marjoniemi

Opinnäytetyön nimi: Punk kuuluu kaikille! Punk-kokoelman kartoitus, arviointi ja esiintuominen Oulun kaupunginkirjastossa.

Työn ohjaaja: Teija Harju

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: Kevät 2018

Sivumäärä: 57 + 6

Opinnäytteeni aiheena on Oulun kaupunginkirjaston punk-kokoelman kehittäminen. Oulun kaupunginkirjasto on osa OUTI-kimppaa, johon kuuluu kaikkiaan viisitoista eri kaupungin- ja kunnankirjastoa. Koska OUTI-kirjastoilla on yhteinen aineisto- ja lainaajarekisteri, on työssä otettu huomioon kirjastojen muodostama yhteiskokoelma. Opinnäytetyö on tehty kuitenkin Oulun näkökulmasta, ja joiltain osin (karsinta, tarroitus, punkhilly) se keskittyy vain Oulun pääkirjaston musiikkiosastoon. Työssä keskitytään CD-levyihin, rajauksesta päätettiin yhdessä toimeksiantajan kanssa.

Työssä on kaksi keskeistä tavoitetta: punk-kokoelman kehittäminen ja musiikin löydettävyyden parantaminen. Punk-kokoelman kehittämisessä hyödynnän Evansin mallia, jonka kuusi osa-aluetta käyn yksitellen läpi. Tärkeimpinä tuloksina kehittämisessä voidaan pitää tekemääni kokoelma-arviota, sekä sen pohjalta tehtyjä valinta- ja karsintalistoja.

Musiikin löydettävyyteen puolestaan olen vastannut kartoittamalla OUTI-kirjastojen punk-kokoelman. Kartoituksen perusteella loin punk-listan, jonka pohjalta tarroitin musiikkiosaston punklevyt, ja hyllytin ne omaksi kokonaisuudekseen. Listassa on myös ehdotuksia lisättävästä asiasanoituksesta sekä genremääritelmä jokaiselle levyille. Lisäksi sen perusteella myös muut OUTI-kirjastot voivat halutessaan tarroittaa levynsä ja luoda kirjastoihinsa punkhillyn.

Tietoperustana työssä on jo mainitun Evansin mallin lisäksi kokoelmatyön teoriaa yleisemminkin, sekä myös punkin historiaa. Kokoelmatyön teoria on luonnollisesti taustalla kokoelman kehittämistehtävässä. Punkin historian tarkoituksena on puolestaan yhtäältä perehdyttää lukijaa tuntemaan ja tunnistamaan punkia, ja toisaalta sen tarkoituksena on osoittaa, että punk on oma genrensä joka ansaitsisi oman luokkansa.

Ajatus omasta luokasta on eräs opinnäytteeni keskeisimmistä taustatavoitteista, ja olenkin luonut osana opinnäytettäni ehdotuksen Yleisten kirjastojen luokitusjärjestelmään (YKL) punkin luokasta 78.89114 Punk rock. Hardcore punk. Lisäksi ehdotan Yleiseen suomalaiseen asiasanastoon (YSA) uusia asiasanoja, koska ne mielestäni ovat punkin osalta osin puutteelliset. Molemmat parantaisivat huomattavasti, jälleen kerran, musiikin löydettävyyttä.

Asiasanat: punk, kokoelmatyö, kokoelman kehittäminen, asiasanoitus, luokitus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Library and information services

Author(s): Veli-Pekka Marjoniemi

Title of thesis: Punk Belongs to Everyone! Determining, Evaluating and Presenting Punk Music Collection at Oulu City Library.

Supervisor: Teija Harju

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2018 Number of pages: 57 + 6

This thesis deals with developing the punk collection at the Oulu City Library. Oulu City Library is part of OUTI library network, which consists of fifteen libraries in nearby cities and municipalities. Since the libraries at the OUTI library network shares the same material and customer register, the thesis contains the collection of all the OUTI libraries. The study is, however, conducted from the viewpoint of Oulu, and some parts (weeding, labelling, setting up the punk shelf) are completed at the music department of Oulu City Library. The thesis focuses on CD's by common consent with the employer.

There were two main objectives in the thesis: developing the punk collection and improving findability of music. In developing the punk collection I used Evans's model with six parts. Most important results in collection development were the evaluation of punk collection and the lists of selection and weeding, which were made based on the evaluation.

In order to improve the findability of music, I mapped the punk collection of OUTI libraries. Based on the mapping, I created a so called punk list. With the help of the list I labelled and shelved the punk albums at the Oulu City Library. The list also contains assigned indexing and definitions of genres to all the albums in the collection. Furthermore, all the other OUTI libraries can create their own punk shelves based on the list.

The knowledge base in the thesis contains theory of collection development and history of punk. The theory of collection development is naturally the basis of developing the punk collection. The purpose of discussing the history of punk is, on one hand, to introduce punk music so that it can be identified and understood. On the other hand, the intention is to prove that punk constitutes a genre of its own and would thus deserve to have a designated class.

One of the most important secondary objectives in the thesis was to create a proposal for a class for punk music at the Finnish Public Libraries Classification System (PLC). The class proposed was 78.89114 Punk rock. Hardcore punk. I also proposed new index words to General Finnish Thesaurus YSA. Both of these proposals would improve the findability of music.

Keywords: punk, collection management, collection development, assigned indexing, classification

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	OULUN KAUPUNGINKIRJASTO JA OUTI-KIRJASTOT	8
2.1	Oulun kaupunginkirjasto	8
2.2	OUTI-kirjastot	9
2.3	Yhteiskokoelma	10
3	PUNK-TERMEJÄ.....	12
4	PUNKIN HISTORIA	14
4.1	Maailma.....	15
4.2	Suomi	19
4.3	Oulu.....	21
5	KOKOELMATYÖ	24
5.1	Pors, Johnson, Lee	24
5.2	Evans	26
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	29
6.1	Kartoitus	30
6.2	Yhteisöanalyysi	31
6.3	Valintapolitiikka.....	33
6.4	Valinta	33
6.5	Hankinta	34
6.6	Karsinta	35
6.7	Arviointi	36
6.8	Asiasanoitus	39
6.9	Tarroitus ja hyllytys.....	40
7	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	45
8	POHDINTA.....	48
	LÄHTEET.....	50
	TUTKIMUSAINEISTO.....	57
	LIITTEET	58

1 JOHDANTO

Opinnäytteen aiheena on punk-kokoelman kehittäminen, eli kyseessä on siis kokoelman kehittämistyö. Tutkimuskysymyksiä työssä on kaksi: mainitun punk-kokoelman kehittämisen lisäksi musiikin löydettävyys. Asiat toki kytkeytyvät vahvasti toistensa ympärille, mutta käsittelen niitä kuitenkin erillisinä kysymyksinä. Osana kehittämistyötä on myös punkmusiikin esiintuominen, jonka ajatellaan osaltaan parantavan myös musiikin löydettävyyttä.

Toimeksiantajana työssä toimii Oulun kaupunginkirjasto, ja erityisesti musiikkiosasto. Heitä kiinnosti varsinkin musiikin löydettävyyden paraneminen, mutta toki myös kokoelman kehittäminen. Oulun kaupunginkirjasto kuuluu OUTI-kirjastokimppaan, jossa kirjastojen kokoelmat ovat yhteiskäytössä. Tästä johtuen tutkimus on tehty kaikkien toimipisteiden yhteiskokoelman perusteella, kuitenkin Oulun näkökulmasta.

Yksi tämän tutkimuksen keskeisistä motiiveista on siis musiikin löydettävyyden parantaminen. Punkilla ei ole omaa luokkaansa Yleisten kirjastojen luokitusjärjestelmässä (YKL), ja niinpä levyt ovatkin enemmän tai vähemmän sekaisin ympäri kokoelmaa. Toisaalta varsinkin rock-luokka 78.8911 on tällä hetkellä hyvin vaikeaselkoinen kokonaisuus, ja erottelemalla punk-levyt, joista valtaosa kuitenkin on kyseisessä luokassa, helpotettaisiin sekä punkin kuuntelijoiden että ei-kuuntelijoiden asiointia kirjastossa. Osana työtä luodaan pääkirjaston musiikkiosastolle punkhylly, johon keskitetään kaikki paikalla olevat punk-levyt. Hyllystä on ajateltu pysyväisluonteista, ja siihen kuuluvat levyt merkataan tarroittamalla. Näin se voi toimia ensiaskeleena kohti punkin omaa, virallista hyllypaikkaa.

Lisäksi työssä harjoitetaan perinteistä kirjaston kokoelmatyötä: analyysin ja arvioinnin perusteella esitetään kehitysehdotuksia kokoelman parantamiseksi. Tämä pohjautuu, oman asiantuntemuksen lisäksi, Oulun kaupunginkirjaston kokoelmapolitiikkaan, sekä työssä esiteltävään Evansin malliin. Koska punk-kokoelmaa ei varsinaisesti ole olemassa, on se myös aluksi kartoitettava. Työssä keskitytään CD-levyihin, rajauksesta päätettiin yhdessä toimeksiantajan kanssa.

Kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö, joten tutkimus on luonteeltaan laadullista. Määrällistä tutkimusta on hyödynnetty lähinnä käytännön kokoelmatyössä. Varsinkin karsinnassa lainaustilastot näyttelevät suurehkoa roolia.

Samankaltainen opinnäytetyö on tehty aiemminkin, Tommi Vaitomaan Punk Joensuun pääkirjastossa (2015). Opinnäyte tehtiin Seinäjoen ammattikorkeakoulussa, Joensuun kaupunginkirjaston toimeksiannosta. Työstä on jossain määrin haettu inspiraatiota tähänkin opinnäytteeseen, ja aiheesta kiinnostuneita voikin kehottaa perehtymään myös Vaitomaan hengentuotokseen.

Opinnäytteen keskeisimmät tavoitteet ovat siis Oulun kaupunginkirjaston punk-kokoelman kehittäminen, punkin esiintuominen, sekä musiikin löydettävyyden parantaminen. Työhön tulee kuulua kaikkien OUTI-kirjastojen kokoelmat, koska kirjaston Koha-järjestelmä ei oikein mahdollista muunlaista järkevää rajausta. Työ tehdään kuitenkin Oulun kaupunginkirjaston, ja ennen kaikkea musiikkiosaston näkökulmasta. Joitain osia (karsinta, tarroitus, punkhylly) tehdään keskittyen puhtaasti pääkirjaston musiikkiosastoon.

Suurena tavoitteena taustalla on luoda suositus punkmusiikin omasta luokasta YKL:ään. Tämä auttaisi koko Suomen kirjastokenttää, kun toisaalta rock-luokka pienenesi ja selkiytyisi, ja toisaalta myös punkin löydettävyys paranisi. Voidaan myös sanoa punkin olevan niin selkeästi oma generensä, että on suorastaan väärä, ettei sillä ole omaa luokkaansa.

2 OULUN KAUPUNGINKIRJASTO JA OUTI-KIRJASTOT

Opinnäytteen toimeksiantajana toimii Oulun kaupunginkirjasto, ja ennen kaikkea sen musiikki-osasto. Oulun kaupunginkirjasto on osa OUTI-kirjastokimppaa, johon kuuluu useita lähialueen kirjastoja. Kirjastojen kokoelmat ovat kaikkien käytössä, ja niiden muodostamaa kokonaisuutta voidaan kutsua yhteiskokoelmaksi (OUTI-kirjastot 2018a, viitattu 12.3.2018).

2.1 Oulun kaupunginkirjasto

Oulun kaupunginkirjasto perustettiin vuonna 1877, kun Heinätorin kansankouluun avattiin Kansankirjasto ja lukusali. Vuonna 1911 kirjasto siirtyi Hupisaarille, jossa se toimi kahdessakin eri paikassa. Nykyiselle sijainnilleen Vänmanninsaarelle kirjasto muutti vuonna 1982. (Oulun kaupunginkirjasto 2018d, viitattu 18.1.2018.)

Oulussa on yhteensä 24 kirjastoa ja kolme kirjastoautoa. Kirjastot on jaettu neljään alueeseen (eteäinen, pohjoinen, itäinen, keskinen) joilla kaikilla on oma, päävastuun kantava aluekirjastonsa palvelupäällikköineen. Lisäksi pääkirjastossa on vielä eri osastoilla, kuten musiikilla, omat vastuuhenkilönsä. (Oulun kaupunginkirjasto 2018a, viitattu 12.1.2018; Oulun kaupunginkirjasto 2018b, viitattu 12.1.2018; Oulun kaupunginkirjasto 2018d, viitattu 18.1.2018.)

Lainoja kirjastossa on vuosittain yli 3,5 miljoonaa, ja kävijöitäkin lähemmäs kaksi miljoonaa. Kokoelmiin kuuluu noin miljoona teosta, joista musiikkiäänitteitä on vajaat satatuhatta. Eräitä kirjaston keskeisiä toimintaperiaatteita ovatkin, että kirjaston kaikkien palveluiden tulee olla helposti saavutettavissa, ja sen kokoelman tulisi olla mahdollisimman monipuolinen. (Oulun kaupunginkirjasto 2018d, viitattu 18.1.2018; Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018e, viitattu 24.3.2018.)

Oulun kaupunginkirjastolla on pitkään ollut vastuullaan myös maakunnalliset tehtävät. Uuden kirjastolain sisältämän asetuksen myötä entinen maakuntakirjastomalli kuitenkin muuttui vuoden 2018 alusta alkaen aluekirjastomalliksi, ja aiemmat 18 maakuntakirjastoa vähennettiin yhdeksään alueellista vastuuta kantavaan kirjastoon. Oulun kaupunginkirjastolle annettiin tässä uusjaossa vastuu Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kuntien alueista. (Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yleisistä kirjastoista 660/2017 2§.)

Erityisesti musiikkiosastolle mielenkiintoinen muutos tapahtui puolestaan vuonna 2016, kun osaston tiloihin yhdistettiin valtakunnan ensimmäinen sarjakuvakirjasto Sarjasto (Oulun kaupunginkirjasto 2018e, 13, viitattu 16.1.2018). Tämä on laajentanut myös musiikkiosaston työntekijöiden osaamisvaatimuksia, kun heidän täytyy musiikin tuntemuksen lisäksi hallita ainakin jossain määrin myös sarjakuvat. Sarjakuvan ystäviä uudistus lienee palvellut, mutta toisaalta musiikin ystävien kannalta ajateltuna sarjakuvat vievät totta kai myös tilaa, joka puolestaan on pois musiikkikokoelmasta. On kuitenkin myös täysin mahdollista, että Sarjaston myötä musiikkiosastolle eksyy myös asiakkaita, jotka sinne eivät muuten löytäisi – asioilla on siis aina puolensa.

2.2 OUTI-kirjastot

OUTI-kirjastoihin kuuluu kaikkiaan viisitoista eri kaupungin- ja kunnankirjastoa (Hailuoto, Ii, Kempele, Kuusamo, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Pudasjärvi, Pyhäjoki, Raahe, Siikajoki, Taivalkoski, Tyrnävä, Utajärvi). Kirjastoilla on yhteiset aineisto- ja lainaajarekisterit, joten asiakas voi siis esimerkiksi lainata ja palauttaa aineistoa missä tahansa OUTI-kirjastossa. Aineistoa voi myös vadata omaan lähikirjastoon mistä tahansa OUTI-kirjastosta. (OUTI-kirjastot 2018a, viitattu 12.3.2018.)

OUTI-kirjastojen käyttämä järjestelmä on Koha, joka on avoimeen lähdekoodiin perustuva kirjastojärjestelmä. Tämä tarkoittaa sitä, että Kohalla ei ole omistajaa, ja kuka tahansa asiansa osaava taho voi kehittää sitä täysin vapaasti. Oulun, Joensuun, Kouvolan, Mikkelin, Rovaniemen ja Turun kaupungit perustivat kuitenkin vuonna 2016 yhteisen Koha-Suomi Oy:n, joka kantaa päävastuuta Kohan kehittämisestä ja ylläpidosta. Osakeyhtiö, kuten järjestelmäkin, on avoin kaikille halukkaille. (OUTI-kirjastot 2018d, viitattu 18.1.2018.)

Verkkokirjastona OUTI-kirjastoissa on helmikuusta 2018 lähtien Finna, jonka kanssa rinnan aina kesään 2018 saakka on Koha-verkkokirjasto. Finna on Kansalliskirjaston ylläpitämä hakupalvelu, jota käyttävät kirjastojen lisäksi myös arkistot ja museot. Finna-verkkokirjasto mahdollistaa uudenlaisia palveluja, ja sinne tuleeikin muun muassa luku-, ja toivottavasti myös musavinkkejä. (Oulun kaupunginkirjasto 2018g, viitattu 27.2.2018.)

2.3 Yhteiskokoelma

Oulun kaupunginkirjasto on siis osa OUTI-kirjastokimppaa, jonka yhteiskokoelma on kaikkien siihen kuuluvien kirjastojen käytettävissä. Kun vuonna 2016 vielä aineiston varaaminenkin muuttui maksuttomaksi, voidaan kokoelmaa pitää aidosti kaikkien saavutettavissa olevana (Oulun kaupunginkirjasto 2018e, 6, viitattu 16.1.2018). Kokoelma on kelluva, mikä tarkoittaa sitä, että teoksilla ei ole niin sanottua kotikirjastoa vaan lainattu teos jää aina kellumaan siihen kirjastoon mihin se palautetaan. Tämä ei kuitenkaan koske kaikkia OUTI-kirjastoja vaan ainoastaan Oulun sisällä olevia 24 kirjastoa. Asiakas voi kuitenkin palauttaa lainaamansa teoksen mihin tahansa OUTI-kirjastoon, riippumatta siitä mistä se on alun perin lainattu. (OUTI-kirjastot 2018a, viitattu 12.3.2018; Oulun kaupunginkirjasto 2018c, 16, viitattu 12.1.2018.)

Sekä Oulun, OUTI-kimppan, että koko valtakunnan kokoelmissa kokonaisuudessaan on tapahtunut viime vuosina pienimuotoista laskua. Merkittävintä lasku on ollut musiikkiäänitteiden sekä kirjojen osalta, kun puolestaan esimerkiksi DVD:t ja Blu-rayt ovat jopa kasvattaneet kokonaisuutensa. Maintsemisen arvoista on myös vuoden 2015 tilastoissa näkyvä, OUTI-kimppan kokoelmissa tapahtunut rakenteellinen kasvu useiden siihen liittyneiden kuntien myötä – varsinkin Raahen ja Kuusamon mukaantulot kasvattivat kokoelmia merkittävästi. Vaikka päätökset liittymisistä toki tehtiinkin vuonna 2015, todellisuudessa kirjastot kuitenkin liittyivät kimppaan vasta vuoden 2016 aikana, osa jo heti ensimmäisenä päivänä. Jostain syystä OUTI-kirjastojen tilastoissa kokoelmien kasvu näkyy kuitenkin jo vuodelle 2015. (Oulun kaupunginkirjasto 2018f, 3, viitattu 16.1.2018; OUTI-kirjastot 2018b, 2, viitattu 16.1.2018; OUTI-kirjastot 2018c, 2, viitattu 16.1.2018; Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018a, viitattu 12.1.2018.)

Eräs mielenkiintoinen tilastohavainto on, että siinä missä kirjojen osalta kokoelman koossa Oulussa ollaan hieman maan keskiarvojen alapuolella, musiikkikokoelma on aavistuksen keskimääräistä suurempi, tosin ero on kaventumaan päin (Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018b, viitattu 12.1.2018). Myös lainausten osalta Oulussa ollaan keskimääräistä aktiivisempia, niin musiikin kuin muunkin aineiston osalta, joskin varsinkin musiikin osalta tämäkin ero on pienentynyt Oulun suhteellisen lainauksen laskiessa nopeammin kuin valtakunnallisen (Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018c, viitattu 12.1.2018).

Tätä taustaa vasten kokoelmissa tapahtunutta ja tapahtuvaa laskua voi pitää myös hieman ikävänä – kun aineisto kerran kiertää onko sen vähentäminen järkevää? Toki suurin syy kokoelman pienentämiseen ei välttämättä ole sen käyttöaste, vaan syitä lienee useita. Yhtenä niistä on epäilemättä talous. Budjettien pienentyessä kaikesta säästetään, eikä kirjaston kokoelmakaan vältytä tältä leikkurilta. (Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018d, viitattu 16.1.2018.) Lisäksi on tietysti huomioitava ympäröivä yhteiskunta, jossa musiikin kuuntelutottumusten digitalisoituessa fyysisten levyjen myynti ja kuuntelu on vähentynyt, eikä kirjasto tietenkään ole erillinen saareke jossa tuota kehitystä ei tulisi huomioida (Musiikkituottajat ry. 2018, viitattu 2.2.2018). Voidaan kuitenkin perustellusti kysyä, laskevatko lainamäärät koska kokoelmat pienenevät, vai onko asia toisin päin – siis kumpi on syy ja kumpi seuraus? Toisaalta, laajemmassa katsannossa myös kirjastojen rooli on muuttumassa: ajatus sosiaalisesta, kansalaisten yhteisestä olohuoneesta on saamassa yhä suurempaa jalansijaa kirjastomaailmassa, ja osana tätä kehitystä on vääjäämättä kokoelmien pienentäminen, jotta kirjaston tiloja saadaan muunneltua joustavammin alati uudistuviin käyttötarkoituksiin.

3 PUNK-TERMEJÄ

CBGB

New Yorkissa sijainnut rock-klubi, jota pidetään yhdysvaltalaisen punkin syntymäpaikkana. Perustettiin vuonna 1973, ja paikasta muodostui sellaisten punkpioneerien kuin Ramonesin, Patti Smithin, Televisionin ja The Dead Boysin kotikenttä. 1980-luvulla paikka toimi puolestaan yhdysvaltalaisen hardcoren synnyinsijana. (Cogan 2010, 44.)

DIY

DIY- (do it yourself) eli tee se itse -henki on keskeisimpiä punkin piirteitä. DIY-henki tai -asenne on punkia käsittelevissä kirjoissa, dokumenteissa ja haastatteluissa selkeästi useimmin mainittu, koko punk-kulttuuria määrittävä tekijä. Pääajatuksena se, että kaikki mikä voidaan tehdä itse, myös tehdään itse. Tällä korostetaan toisaalta taitojen tarpeettomuutta, ja toisaalta punkille luontaista riippumattomuutta (Cogan 2010, 84).

Emo

Emo, joka johtuu sanaparista emotional hardcore, eli tunteellinen hardcore, on tyyli, joka syntyi alun perin 1980-luvulla pioneereinaan bändit kuten Hüsker Dü, Dag Nasty ja Rites of Spring. Perustui alun perin hardcoreen, jota maustettiin tunteellisudella, mutta myöhemmin, 1990- ja varsinkin 2000-luvulla tyyli muuttui jälkimmäistä painottavaksi. Uuden ajan emon tunnetuimpia bändejä ovat esimerkiksi Jimmy Eat World, The Used ja Fall Out Boy. Näistä, kuten oikeastaan kaikista uuden ajan bändeistä myös kiistellään ovatko edes punkia. (Cogan 2010, 98.)

Hardcore punk

Hardcore punk (hc, hardcore) on erittäin aggressiivista, nopeaa ja raskasta punkia. Laulut yleensä joko huudetaan tai jopa öristään, ja sanoitusten aiheet ovat tyypillisesti vahvasti kanta-aottavia. Syntyi vastareaktionä alkuperäisen punkin laimenemiselle 1980-luvun alussa USA:ssa, Englannissa, sekä Suomessa. Pioneereja muun muassa Black Flag, Discharge ja Terveet Kädet, sekä melodiempaa suuntausta edustavat Bad Religion ja Descendents. (Cogan 2010, 136; Hietikko 2009, 32.)

Protopunk

Varsinaisia punkbändejä edeltäneet, esikuvina toimineet yhtyeet, kuten The Stooges, New York Dolls, MC5 ja Patti Smith Group (Cogan 2010, 184; Juntila 2017, 7).

Ramopunk

Ramopunk on suomalainen punkin suuntaus, joka nimensä mukaisesti saa innoituksensa Ramonesista. Musiikillisesti ramopunk on melodista, harmonista, sekä kevyttä, ja kappaleet ovat tyypillisesti hyvin lyhyitä ja napakoita. Lyriikat pysyttelevät yleensä kaukana punkille tyypillisestä kantaottavuudesta, ja niissä käsitelläänkin vaikkapa rakkautta, surffaamista tai sarjakuvia – ja nimenomaan suomen kielellä. Keskeisimpiä yhtyeitä muun muassa Ne Luumäet, Luonteri Surf ja Häiriköt. Tyylin erikoisuutena mainittakoon, että alkuperäiset ramopunkkarit eivät varsinaisesti pitäneet itseään edes punkkareina, ja alussa termistä käytettiin usein muotoa ramopop. (Marjala 2011, 7, 118; Similä & Vuorela 2015, 28–29.)

Skeittipunk

Skeittipunk (skate punk) syntyi alun perin jo 1980-luvulla Yhdysvalloissa, jolloin se oli hardcorea. Bändit kuten Black Flag, Suicidal Tendencies ja JFA olivat skeittareiden suosiossa, ja osa jopa skeittasi itse. Toisaalta jo tuolloin myös melodisempi hardcore Descendentsin ja Bad Religionin johdolla luettiin myös skeittipunkiksi. (Cogan 2010, 299.) 1990-luvulla skeittipunkiksi vakiintui hillitömän nopea, mutta samalla melodinen punk, jonka pioneereja ovat jo 1980-luvulla aloittaneet Descendents, Bad Religion sekä Nofx (Similä & Vuorela 2015, 233).

Squat

Squatit, eli vallatut talot ovat aina olleet osa punk-skeneä. Ne ovat toimineet tapaamis- ja keikka- paikkoina, yömajoina, sekä aktivismin pesäkkeinä. Squatiin ovat kaikki punkkarit aina tervetulleita, eikä keltään veloiteta ikinä mitään. Yleensä väliaikaisia, koska laittomia. (Cogan 2010, 311; Similä & Vuorela 2015, 23–24.)

Vastakulttuuri

Kielitoimiston sanakirjan (2018, viitattu 1.3.2018) mukaan vastakulttuuri on ”yhteiskunnassa vallitsevasta kulttuurista tietoisesti etäännytetty kulttuuri”.

4 PUNKIN HISTORIA

Kerrotaessa punkin historiasta lienee viisainta aloittaa perusteista, ja ainakin yrittää selittää mitä punk oikeastaan on. Tehtävä on helpoin suorittaa, kun jakaa punkin kahteen osaan: kulttuuriin ja musiikkiin. Ne eivät tietenkään ole erillisiä saarekkeita vaan kietoutuvat vahvasti yhteen. Asia on kuitenkin helpompi käsitellä pilkottuna. Hieman kärjistäen voisi sanoa, että punk-musiikki syntyi Yhdysvalloissa ja punk-kulttuuri Englannissa. Toki, kuten todettua, musiikki ja kulttuuri ovat aina kulkeneet rinta rinnan, käsi kädessä.

Punk-kulttuurin voisi kiteyttää kolmeen kirjaimeseen: DIY. DIY- (do it yourself) eli tee se itse -henki on ehkä selkein punkia määrittävä tekijä – jos jokin asia voidaan tehdä itse, se myös tehdään. Osin DIY-henki on toki aina ollut pakollistakin, punkkarit kun harvemmin rypevät rahassa. Se ei kuitenkaan ole koko totuus, vaan asioita tehdään itse, vaikkei tarvitsisikaan. Hyvänä esimerkkinä ajatustavasta ovat punkissa yleiset itsenäiset, usein bändien jäsenten perustamat levy-yhtiöt, joita perinteisesti suositaan monikansallisten sijaan. (Cogan 2010, 84.) DIY-henkeen kuuluu myös ajatus, että vaikka jokin asia olisikin tehty huonosti, on se kuitenkin parempi itse tehtynä kuin jonkun muun, mahdollisesti osaavamman tekemänä. Esimerkiksi joidenkin iskelmä-, ja jopa rock-yhtyeiden tapaa käyttää palkattuja studiomuusikoita (jotka siis soittavat bändien kappaleet studiossa levyille, jotta säästyisi aikaa) ei tulisi kuuloonkaan punkbändille (Leskinen ym. 2017, viitattu 22.2.2018). Tiettyjen perusarvojen, kuten tasa-arvon, eläin- ja ihmisoikeuksien, ja vaikkapa pasifismin puolesta puhuminen ovat myös hyvin tyypillisiä kulttuurin piirteitä, joskaan kaikki punkeiksi itsensä mieltävät eivät toki näin toimikaan (Inkinen 2009, 11). Myös tietynlainen vastavirtaan uiminen ja asioiden kyseenalaistaminen ovat aina olleet vahvasti läsnä. Punk-kulttuuria luonnehditaankin usein myös vastakulttuuriksi, mitä se ilman muuta onkin.

Punk-musiikki on puolestaan tänä päivänä jo niin monimuotoista, että lienee mahdotonta määrittellä sitä tarkoin. Nykypunk sisältää listahittejä lähentelevää pop punkia, paikoin lähes black metallilta kuulostavaa crustia, reggaele kumartavaa ska punkia, ja kaikkea siltä väliltä. Hieman yleistettynä yhdistäviäkin tekijöitä kuitenkin on. Ainakin nopeus, alkukantaisuus, siloittelemattomuus, yksinkertaisuus sekä kitarasoolojen vähäisyys tai puuttuminen ovat hyvin tyypillisiä piirteitä useimmissa punkin alagenreissä. (Junttila 2017, 11; Allmusic 2018a, viitattu 1.3.2018.) Mainitut piirteet ovat myös juuri niitä alkuperäisen punkin yhdistäviä musiikillisia tekijöitä – kuvaukseen nopeaa, alkukantaista ja yksinkertaista sopivat niin Ramones, Sex Pistols, kuin The Clashkin. Lyyrisesti

poliittinen kantaaottavuus on toki yleistä, mutta ei kuitenkaan välttämätöntä. Sanoituksia löytyy myös rakkaudesta, kiljun juomisesta, yleisestä hölmöilystä, ja onpa joukossa filosofista pohdiske-luakin. Voidaan kuitenkin sanoa, että kantaaottavuus, kyseenalaistaminen, ja valtaapitävien kriti-sointi ovat ehdottomasti tyypillisimpiä punklyriikan aiheita. (Pesonen 2015, viitattu 12.3.2018; Si-milä & Vuorela 2015, 28, 332, 462; Ström 2015, viitattu 12.3.)

Tässä työssä keskitytään nimenomaan punk-musiikkiin, mutta on kuitenkin hyvä tiedostaa, että se on osa laajempaa kulttuuria. Varsinkin punkin syntyvaiheessa yleisin keino määrittää punk-musiik-kia oli yhtyeen kuuluminen, tai vähintään hengenheimolaisuus, punk-liikkeeseen. Ensimmäisten punkiksi laskettavien artistien joukossa onkin melkoisen paljon sellaisia, joita nykykatsannossa ei musiikillisesti enää punkiksi lueta, kuten Siouxi and the Banshees, The Cure ja Patti Smith (Jun-tunen 2017, 11).

4.1 Maailma

Punkin tarkasta syntymästä on mielipiteitä yhtä paljon kuin niiden esittäjäkin – toisten mielestä ensimmäinen oikea punkbändi on Sex Pistols, toisten mielestä Ramones, ja jotkut aloittavat las-kennan jo niin sanotuista protopunkbändeistä, kuten New York Dollsista ja The Stoogesista. Ylei-simmin hyväksyttynä alkuna pidetään kuitenkin karkeasti 1970-luvun puoliväliä, kun Yhdysvalloissa Ramones, Television, The Dead Boys ja Patti Smith aloittelivat uraansa keikkaillen New Yorkissa – lähinnä legendaarisessa CBGB:ssä – ja Englannissa The Damned, Sex Pistols ja The Clash valloittivat Lontoon pubeja. Punk oli globaalia heti alusta alkaen, kun esimerkiksi Patti Smith ja Ramones kävivät keikkailemassa Englannissa jo vuonna 1976 ja The Damned puolestaan vieraili CBGB:ssä keväällä 1977 – vaikutteita siis jätettiin ja otettiin valtameren molemmin puolin. Vuonna 1976 julkaistiin joitain varhaisimpina pidettyjä punk-levytyksiä, kun Englannissa The Damned ja Sex Pistols julkaisivat ensisinglensä, ja Yhdysvalloissa ilmestyi Ramonesin ensimmäinen albumi The Ramones, jota yleisimmin pidetään ensimmäisenä varsinaisena punk-albumina. (Cogan 2010, viii, 69, 71, 258; Juntunen 2017, 7–9.)

Kuitenkin, kun halutaan sanoa joku tietty vuosi, jolloin punk todella räjähti kaikkien tietoisuuteen, puhutaan vuodesta 1977. Tuona vuonna ilmestyi muun muassa Sex Pistolsin, The Clashin, The Damnedin ja The Dead Boysin debyytit, ja lisäksi esimerkiksi Ramones julkaisi jopa kaksi levyä (Cogan 2010, 55, 69, 258, 291). Näistä varsinkin Sex Pistolsia, Ramonesia ja The Clashia voidaan

pitää punkin peruskivinä, ja niiden merkitystä – musiikillista ja kulttuurillista – tuleville punk-sukupolville ei voi ylikorostaa.

Englannissa punk oli alusta alkaen poliittista: Sex Pistols, The Clash ja The Damned ottivat kaikki vahvasti kantaa Britannian poliittiseen tilanteeseen. Margaret Thatcherin ajama kovan linjan oikeistolainen politiikka, thatcherismi, oli omiaan synnyttämään vastareaktion, joka konkretisoitui punkkarien sekä musiikillisesti että lyyrisesti raivoisina purkauksina. Raivolle oli myös selvästi tilausta: punk levisi kulovalkean tavoin, ja thatcherismiin kyllästynyt nuoriso ottikin liikkeen nopeasti omakseen. (Cogan 2010, viii.)

Sen sijaan Yhdysvalloissa poliittisuus ei niinkään ollut pääasia, vaan kyseessä oli enemmänkin musiikillinen vastareaktio. Jenkkipunkkarit halusivat palauttaa rockin juurilleen yksinkertaiseksi, ko-reilemattomaksi, jopa raa'aksi klubimusiikiksi, jota he soittivat niin nopeaa kuin osasivat. (Ström 2015, viitattu 12.3.2018.) Yhdistävänä musiikillisena tekijänä oli nopeuden ja alkukantaisuuden lisäksi myös soittotaidot – tai oikeastaan niiden puute. Punk onkin ollut alusta saakka genre, jossa taidoilla ei ole mitään väliä, ainoastaan asenne ratkaisee.

Punkia seurasi uusi aalto, jota edustivat muun muassa The Cure, Joy Division, Blondie ja Talking Heads. Alun perin uusi aalto luettiin osaksi punk-liikettä, jota se toki kulttuurillisesti olikin, mutta musiikillisesti kyseessä oli kuitenkin selkeästi oma suuntansa, joka jakautui vielä kahtia: toisaalta kaupallisempaan, kevyempään tulkintaan punkista (Blondie, Talking Heads) ja toisaalta post-punkiksi tai goottirockiksi (The Cure, Joy Division). Karkeasti yleistäen voisi sanoa, että Yhdysvalloissa uusi aalto oli yritys kaupallistaa punk, ja Briteissä se oli suunta kohti synkempää, taiteellisempaa rockia. (Cogan 2010, 207.)

1980-luvulla, punkin laimennuttua uudeksi aalloksi, kehittyi suuntauksen vastareaktioksi hardcore punk. Englannissa kehitystä johtivat muun muassa Discharge ja The Exploited, Yhdysvalloissa Dead Kennedys, Black Flag ja Bad Brains, sekä melodisempaa suuntausta edustaneet Hüsker Dü, Descendents ja Bad Religion. Siinä missä thatcherismi oli synnyttämässä punkia Englannissa, oli Ronald Reaganin valtaannousu vuonna 1980 USA:ssa suuressa roolissa hardcore punkin synnyssä. Reaganin oikeistolainen politiikka, reaganismi, aiheutti valtavaa vastarintaa, ja hc-punk oli kenties suurin vastarinnan äänitorvi. Hardcoren myötä myös amerikkalainen punk politisoitui. Bändit kuten Dead Kennedys ja Black Flag olivat äärimmäisen kanta-aottavia, ja niiden vaikutus tulevaan punkiin onkin verrattavissa ensimmäisiin punkbändeihin. (Cogan 2010, 136.)

Myös Brasiliassa oli 80-luvulla mainitsemisen arvoinen hc-skene, johtotähtinään Ratos de Porao, Lobotomia ja Armagedom, sekä hevin puolelle lipsahtanut Sepultura. Brasiliaisella ja suomalaisella hardcorella on myös ollut alusta alkaen yhteys, ja brassibändit löysivätkin jo varhain suomalaisen hc:n. Ennen kaikkea suomalainen 82-hardcore, kuten Terveet Kädet, Kaaos, Rattus ja Kuolema olivat kovassa suosiossa Brasiliassa jo 1980-luvulla. Osaltaan suosiota edisti Brasilian tunnetuimman hevilegendan, Sepulturan perustaneen Max Cavaleran avoin Suomi-hardcoren hehkutus. Cavaleralla muun muassa esiintyi bändinsä musiikkivideolla Kaaos-paita päällä, ja on useissa yhteyksissä maininnut pitävänsä, ja jopa ottaneensa vaikutteita suomalaisilta hc-bändeiltä. (Similä & Vuorela 2015, 159, 163; Allmusic 2018d, viitattu 10.3.2018.)

1990-luvun puolivälissä isoksi ilmiöksi tuli skeittipunk, sekä vielä pidemmälle viety pop punk. Alun perin 1980-luvulla skeittipunk oli hardcorea, mutta 90-luvulla termin alle vakiintui melodisempi, hermittömän nopeaa soitettu punk. Uudelleensyntymän huippuvuosina 1994-95 julkaistiin muun muassa sellaisia genreklassikoita kuten Nofx:n Punk in Drublic, Offspringin Smash, Green Dayn Dookie, Millencolinin Tiny Tunes (myöhemmin oikeudellisista syistä Same Old Tunes) sekä jo vuonna 1993 samaan kategoriaan luettava Propagandhin How To Clean Everything. Lisäksi vuonna 1995 käynnistyi yhä elossa oleva Vans Warped Tour (kyllä, nimessä on sponsori!), joka toi skeittipunkia, ja punkia laajemminkin, suuren yleisön tietoisuuteen. Skeittipunk oli, ja on yhä, ennen kaikkea yhdysvaltalainen ja ruotsalainen ilmiö. Tunnetuimmat yhtyeet ovat keskittyneet kolmelle levy-yhtiölle: Yhdysvalloissa Mike "Fat Mike" Burgettin (Nofx) perustamalle Fat Wreck Chordsille ja Brett Gurewitzin (Bad Religion) Epitaphille, sekä Ruotsissa Millencolinin ja No Fun At Allin tähdittämälle Burning Heart Recordsille. (Cogan 2010, 99, 132, 214, 220, 244, 323; Millencolin 2015, viitattu 1.3.2018; Similä & Vuorela 2015, 234.)

Skeittipunkin pidemmälle melodisoitu lopputulema puolestaan on pop punk, jonka juuret löytyvät aivan punkin alkuhetkiltä. Kehityksen voi aloittaa jo Ramonesista, joka melodisimmillaan on pohjimmiltaan hyvinkin kevyttä. Keskeisimpiä yhtyeitä ovat esimerkiksi Green Day, Offspring, Blink-182 ja Good Charlotte. Pop punk -yhtyeet ovat osin samoja kuin skeittipunk-yhtyeet, ja esimerkiksi Offspringin tuotannosta löytyy molempiin kategorioihin sopivia levyjä. Vaikka genret ovatkin lähellä toisiaan, on niissä myös eroja. Pop punk on melodisempaa, temmot voivat olla hitaampia, ja musiikki on yleensä tuotetumpaa. Osa bändeistä, kuten Blink-182 ja Good Charlotte, ovat myös jo niin kevyttä ja siloiteltua, että voidaan kyseenalaistaa, onko kyseessä enää ensinkään punk. (Cogan 2010, 242–243.)

2000-luvulla populaari-ilmionä oli punkin laitamalla majaillut emo, jonka tunnetuimpia edustajia ovat muun muassa Jimmy Eat World, My Chemical Romance, Taking Back Sunday ja The Used. Kaikista mainituista yhtyeistä kinastellaan ovatko ne punkia ensinkään, ja esimerkiksi Allmusic-tietokannassa onkin omat kategoriansa emolle ja emopopille, eikä kumpikaan edes ole punkin alla (Allmusic 2018b, viitattu 1.3.2018; Allmusic 2018c, viitattu 1.3.2018). Oli asiasta mitä mieltä tahansa, on bändien menestys joka tapauksessa tuonut punkia esiin – piti siitä tai ei. Ensimmäisiä emoksi luettavia bändejä ovat jo 1980-luvulla aloittaneet Dag Nasty, Rites of Spring ja Hüsker Dü, jonka vuonna 1984 ilmestynyttä levyä Zen Arcadea pidetään emon ensiaskeleena. 2000-luvun emolla on kuitenkin hyvin vähän tekemistä hardcoren kanssa, ja hyvin paljon tekemistä tunteellisuuden kanssa. Niinpä nykyiset vanhaa, alkuperäistä tyyliä edustavat yhtyeet karttavatkin nimittämästä musiikkiaan emoksi. (Cogan 2010, 98; Allmusic 2018a, viitattu 1.3.2018.)

2010-luku on puolestaan ensimmäinen vuosikymmen, joka ei ole tuonut uutta punk-genreä laajaan, maailmanlaajuiseen tietoisuuteen. Toisaalta kyseessä voi olla myös sokeus omalle ajalle – useinhan genremääritelmiä tehdään jälkikäteen, kun huomataan että jokin tyyli jää elämään muodostaen uuden suuntauksen jota imitoidaan. Kuluvalla vuosikymmenellä on kuitenkin selkeästi palattu marginaaliin ja voisikin jopa sanoa, että punk on palannut juurilleen vähemmistön äänitorveksi, joskin poikkeuksiakin toki on.

Jo 1990-luvulla ensimmäisen levynsä julkaissut Anti-Flag edustaa punkin valtavirrasta poikkeavaa ajatusmaailmaa, kun se tekee läpeensä poliittista musiikkia isoille levy-yhtiöille, tavoitteenaan mahdollisimman suuri kuulijajoukko. Bändin motiivina ei kuitenkaan ole rock-tähteys ja paksu lompakko, vaan sanomansa (vasemmistolaisuus, ihmisoikeudet, pasifismi) vieminen mahdollisimman laajalle. Yhtye myös pyörittää yhä omaa pientä levy-yhtiötään A-F Recordsia, jonka kautta se antaa tuntemattomille punkbändeille mahdollisuuden saada äänensä kuuluviin. (Cogan 2010, 12.) Samaa suuntausta, kuitenkin selvästi vähemmän poliittisesti ja enemmän populaaristi, edustaa yhä lujaa porskuttava Green Day. Muutenkin näyttää siltä, että vanhat jyräävät: Green Dayn lisäksi muun muassa Bad Religion, Nofx, Discharge ja Propagandhi keikkailevat edelleen ahkerasti, ja ovat genrejensä tunnetuimpia ja arvostetuimpia edustajia.

Kuitenkin, läpi kaikkien muoti-ilmioiden, alkaen 70-luvun puolivälistä tähän päivään saakka, on punkia aina ollut – ja epäilemättä tulee aina olemaankin. Punk on vuosien varrella julistettu kuolleeksi lukuisia kertoja, mutta niin vain sukupolvi toisensa jälkeen on löytänyt sen ja tehnyt siitä itsensä

näköistä. Vaikka punkin kuolemaa ollaan jälleen kerran povaamassa, on todennäköistä, että se tulee elämään niin kauan kuin maailmassa on epäkohtia – ja ihmisillä tarve niistä kertoa.

4.2 Suomi

Suomeen punk tuli 1970-luvun loppupuolella, ja täälläkin sen tarkasta syntymästä on useita mielipiteitä. Suosituimman mielipiteen mukaan ensimmäisen punksinglen äänitti vuonna 1977 Briard, jonka kitaristi Andy McCoy tuli myöhemmin tunnetuksi sekä Pelle Miljoonan yhtyeestä, että ennen kaikkea Hanoi Rocksista. Varsinainen esiinmarssi Suomessa tuli kuitenkin seuraavana vuonna, kun Pelle Miljoona ja Eppu Normaali julkaisivat ensimmäiset äänityksensä. Näistä Eppu Normaalin Aknepopia myös pidetään Suomen ensimmäisenä kokopitkänä punklevynä. (Similä & Vuorela 2015, 15; Valtonen ym. 2015, 82–84.)

Punkin globaaliudesta saatiin osansa myös Suomessa, kun Ramones kävi jo vuonna 1977 keikkailmassa sekä Helsingissä että Tampereella. Keikkoja pidetään usein yhtenä suomipunkin lähtölaukauksista, kun Ramonesista innostuneet muusikot perustivat ahkerasti uusia bändejä. (Marjala 2011, 11.) Myös Sex Pistolsin piti saapua tänne vuotta myöhemmin, mutta moninaisten, värikäiden vaiheiden jälkeen kävi kuitenkin niin, että sensuuri iski peliin, ja bändin maahantulo kiellettiin perustuen yhtyeen rikoshistoriaan ja käyttäytymistapoihin. Mainitsemisen arvoista lienee myös, että sensuuripäätös tuli sisäministeriöstä – punkin oletettua pahaa vaikutusta siis pelättiin varsin korkealta taholta. Ironista kyllä, kiellolla mitä luultavimmin oli suuri vaikutus suomalaisen punkin kehitykseen, kun tapauksen saama julkisuus vain lisäsi punkin viehätysvoimaa. Varsinkin tekijöille se antoi nimenomaan lisää aihetta vastustukseen. (Saastamoinen 2007, 11–13.)

Jo mainittujen Briardin, Pelle Miljoonan ja Eppu Normaalin lisäksi ensimmäisiä punk-yhtyeitä Suomessa olivat Kollaa Kestää, Sehr Schnell, Se, sekä Problems?. Kaikista mainituista bändeistä löytyy vähintään yksi jäsen, joka oli paikalla jommallakummalla Ramonesin Suomen keikalla. Pois lukien Briard, Eput ja Kollaa Kestää, bändejä yhdistää myös osallisuus vuonna 1978 ilmestyneelle, Suomen ensimmäiselle punk-kokoelmalevyille Pohjalla, sekä sitä seuranneelle Pohjalla-kiertueelle. (Bruun ym. 1998, 263; Saastamoinen 2007, 59–60, 71–72, 76, 79, 86, 92.)

Kuten maailmallakin, myös Suomessa punk laimeni varsin pian uudeksi aalloksi, ja täällä suuntauksena oli nimenomaan yhdysvaltalainen, kaupallisemmaksi pyrkinyt tulkinta punkista. Pelle Miljoonan muututtua populaarimmaksi myös seuraajia riitti, ja uuden aallon harjalla ratsastivat muun muassa SIG ja Korroosio. Toisaalta Suomessa uuteen aaltoon luettiin myös aidosti uudistavia, epäkaupallisempia yhtyeitä kuten Hassisen Kone ja Se, sekä hieman myöhemmin myös Mana Mana. (Bruun ym. 1998, 293–300.)

Vastareaktiokin noudatti tuttua kaavaa: hardcore valtasi myös suomalaisen punkin 1980-luvun alussa. Täällä käsitteeksi syntyi 82-hardcore, jota edustivat muun muassa Terveet Kädet, Rattus, Riistetyt ja Lama. 82-hc:n kulta-aika oli varsin lyhyt, sinä pidetään vuosia 1981–1984. Jaksolla on kuitenkin ollut valtava vaikutus myös tulevaan punkiin – niin Suomessa kuin maailmallakin on yhä tänäkin päivänä liuta yhtyeitä jotka vannovat suomalaisen 82-hardcoren perään. (Similä & Vuorela 2015, 347.)

1990-luvulla Suomessa nähtiin punkin paluu suuren yleisön tietoisuuteen, kun Apulanta, Tehosekoitin, Klamydia ja Ne Luumäet valloittivat radiotaajuuksia. Kaikki yhtyeet soittivat enemmän tai vähemmän melodista vanhan koulun punk rockia. Ne Luumäet jopa aloitti uransa soittamalla Ramonesin kappaleita suomeksi, ja vaikka omiakin sävellyksiä alkoi syntyä, alettiin bändin johtamaa tyyliä kutsua ramopunkiksi. Luumäkien lisäksi ramopunkia edustivat muun muassa Luonteri Surf, Häiriköt ja Himanes, ja hetken aikaa tyyli oli jopa valtakunnan suosituin. (Bruun ym. 1998, 500–501; Marjala 2011, 171, 265; Similä & Vuorela 2015, 25–28.)

2000-luku puolestaan oli suomalaisen hardcoren uusi nousukausi. Kehitystä johti Combat Rock Industries, johtotähtinään Endstand, Manifesto Jukebox, sekä perinteisempää punkia edustava Wasted. Kyseiset yhtyeet eivät myöskään olleet merkittäviä ainoastaan Suomessa vaan kaikki keikkailivat laajalti myös Euroopassa, ja yhä porskuttava Wasted tekee niin edelleen. Kaupallisesti 2000-luvun hc noudatti punkin peruskaavaa, siis ei mainittavaa menestystä. Genren sisällä uusi, aiempaa melodisempi hardcore kuitenkin aiheutti nousun, joka ei oikeastaan ole lakannut vielä-kään. (Similä & Vuorela 2015, 402–405, 415.) Puhuttaessa 2000-luvun punkista, on myös pakko mainita No Shame, kenties Suomen epäkaupallisin kaupallinen punkbändi. No Shamen tavoitteena oli, ei enempää eikä vähempää kuin kapitalismin kaataminen soittamalla punkia. Tuo tavoite jäi toki saavuttamatta, mutta suuren vaikutuksen Suomen punk-skeneen bändi teki – se osoitti, että katuuskottavaa, kanta-aottavaa punkia voi tehdä myös kuulijaystävällisesti, tinkimättä tippaakaan asenteesta. (sama, 419–428.)

Suomen tuorein punk-ilmio syntyi Kouvolassa, ja se kiteytyy ennen kaikkea yhteen mieheen: Teemu Bergmaniin. Miehen lukuisista yhtyeistä tunnetuimpia ovat Kakkahätä-77 ja Pää Kii, jotka ovat molemmat pohjimmiltaan ramopunkia. Pää Kii menestyi jopa yli odotusten, kun sen vuonna 2012 julkaistu debyyttialbumi Pää Kii nousi Suomen virallisella listalla peräti sijalle 6. Lisäksi albumi valittiin vuoden levyksi sekä Soundissa että Rumbassa, ja yhtye voitti musiikkikriitikoiden Emma-palkinnon. (sama, 512, 542, 550–551.)

Bergmanilla oli osansa myös lyhyen, mutta varsin menestyksekkään uran tehneen Pertti Kurikan Nimipäivien nousuun. Mies ensin houkutteli bändin Lepakkomieheen uransa viidennelle keikalleen yhdessä Kakkahätä-77:n ja Hero Dishonestin kanssa, ja hieman myöhemmin Kakkahätä-77 ja Pertti Kurikan Nimipäivät äänittivät splitin Ei yhteiskunta yhtä miestä kaipaa, joka oli PKN:n ensimmäinen levytys. Suuren yleisön tietoisuuteen yhtye ponkasi viimeistään vuonna 2015, kun se valittiin Suomen Euroviisuedustajaksi kappaleellaan Aina mun pitää. Vaikkei bändi finaaliin asti selvinnytkään, tuli se laajalti tunnetuksi myös Suomen rajojen ulkopuolella: ympäri maailmaa kerrottiin Suomen euroviisuehdokkaiden olleen ”awesome punk rockers with learning disabilities” eli vapaasti kääntäen huikeita, kehitysvammaisia punkkareita. Bändin kitaristi Pertti Kurikan täytettyä 60 vuotta tapaninpäivänä 2016, yhtye lopetti uransa julkaistuaan toistakymmentä levyä ja kasettia, ja tehtyään satoja keikkoja Suomessa, Euroopassa, sekä Pohjois-Amerikassa. (Similä & Vuorela 2015, 599, 602; Länkinen 2016, viitattu 12.3.2018.)

4.3 Oulu

Punk siis rantautui Suomeen 1970-luvun lopulla, ja sen ensimmäisen aallon huippuvuosina voidaan pitää vuosia 1978-81. Oulussa vielä 70-luvulla punkkarin näkeminen katukuvassa oli erittäin harvinaista, mutta kuten muutkin asiat – varsinkin tuolloin – kapusi myös punk pienellä viiveellä etelästä pohjoiseen päin. (Oulun kaupunginkirjasto 2014, viitattu 16.1.2018.) Toisaalta, voitaneen hyvillä mielin todeta, ettei punkkarin kohtaaminen Oulussa ole vielääkään ihan jokapäiväinen tapahtuma – punk kun on aina ollut, ja tulee luultavasti olemaanikin, verrattain marginaalinen ilmio.

Poliittisuus oli läsnä oululaisessa punkissa heti sen alusta asti, mutta puoluepolitiikasta pyrittiin kuitenkin pysymään erossa. Sen sijaan suosittiin aktivismia: ydinvoimaa vastustettiin ja taloja valittiin. Oululaisellekin punk-liikkeelle oli, ja on yhä, leimallista DIY-henkisyys – kaiken voi tehdä itsekin, jos vain viitsii. (sama, viitattu 16.1.2018.)

Oulussakin, kuten ympäri Suomea ja maailmaa, punkin ensimmäisen aallon alettua hieman osoittaa hiipumisen merkkejä, valtasi hardcore punk yhä suurempaa jalansijaa – tosin jälleen kerran täällä tultiin hieman jälkijunassa. Ensimmäinen hc-keikka järjestettiin tammikuussa 1984, tuolloin Oulun yliopiston opiskelijaravintolana toimineessa Rauhalassa. Esiintymässä oli pohjoisen tunnetuimpien yhtyeiden, kuten torniolaisen Terveiden Käsien ja kemiläisen Kuoleman lisäksi aloitteleva paikallinen orkesteri Kansanturvamusiikkikomissio eli KTMK. Tuo taiderockia hc-punkkiin vimmaisesti sekoittanut ryhmä sai paikalla olleiden punkkarien hyväksynnän, vaikka esiintyikin pikkutaikkeissa, eivätkä bändin jäsenet varsinaisesti edes pitäneet itseään punkkareina. KTMK:n energinen, jopa raivokas esiintymistapa yhdistettynä ei-punkmaiseen ulkonäköön herätti kiinnostusta laajemminkin, ja yhtyeen keikkaillessa Helsingissä kesällä 1984 kirjoitettiin useammassakin lehdessä hämmentävästä, kiltiltä näyttävästä, mutta rajulta kuulostavasta yhtyeestä. Bändi kuitenkin hajosi vain kaksi vuotta myöhemmin vuonna 1986, mutta vain syntyäkseen uuden laulajansa myötä yhdeksi Oulun, ja koko Suomen, arvostetuimmaksi kulttibändiksi, nimeltään Radiopuhelimet. (Similä & Vuorela 2015, 43–51.)

Niin KTMK:ta kuin varsinkin Radiopuhelimia on tavattu pitää jonkinlaisena älykkömusiikkina, ja Oulun kaupunginkirjaston (2014, viitattu 16.1.2018) mukaan oululaiselle punkille tyypillistä olikin juuri sen älyllisyys. Yhteinen kiinnostus ei myöskään rajoittunut ainoastaan musiikkiin, vaan niin elokuvataide kuin kirjallisuuskin olivat osa yhteisössä virinnyttä keskustelukulttuuria (sama, viitattu 16.1.2018). Tätä samaa ilmiötä on jossain määrin havaittavissa nykyäänkin, esimerkiksi Välivainiolla sijaitsevassa Tukikohdassa.

Tukikohta on vapaa kulttuuritila kaikille toimijoille, ja siellä järjestetään hyvin monipuolisesti erilaisia kulttuuritapahtumia, lievästi painottuen kuitenkin musiikin ja erityisesti punkin suuntaan. Tukikohta sijaitsee Välivainiolla Oulun kaupungin vanhalla varikolla, ja kaupunki yhä omistaakin tilat, mutta vuokraa niitä Tilaa kulttuurille ry:lle. Tukikohtaa hallinnoiva Tilaa kulttuurille ry puolestaan tarjoaa tilat, mutta ei itse järjestä tapahtumia. (Tilaa kulttuurille 2018a, viitattu 16.1.2018; Tilaa kulttuurille 2018b, viitattu 16.1.2018.)

Kenties keskeisimpänä tapahtumajärjestäjänä voidaan pitää vuonna 2006 perustettua Kulttuuriyhdistys Paskakaupunki ry:tä. Paskakaupunki on itsenäinen, melko laveasti musiikin ja kulttuurin saralla toimiva järjestö, mutta puhuttaessa nimenomaan punkista on heidän kruununjalokivensä heti yhdistyksen alusta asti järjestämä Hässäkkä-päivät-festivaali, joka kokoaa Oulun ja lähiseutujen (miksei kauempaakin tulevat) punkkarit vuosittain saman katon alle. Alun perin Hässäkkä-päivät

järjestettiin Toppilassa sijaitsevassa Ykän pubissa, mutta sittemmin ne ovat siirtyneet Tukikohtaan, johon siis Oulun punk-toiminta on alkanut hiljalleen keskittyä. (Hässäkkä-päivät 2018, viitattu 3.3.2018; Kulttuuriyhdistys Paskakaupunki ry 2018, viitattu 16.1.2018.)

Puhuttaessa oululaisesta punk-skenestä on myös Ykän pub ehdottomasti tuotava esiin. Ykän pub on Toppilassa sijaitseva, jo vuonna 1987 perustettu lähikapakka, jossa on alusta asti tarjottu mahdollisuus kaikenlaisille yhtyeille esiintyä kokoon, suosioon tai musiikkityyliin katsomatta. Ykässä onkin vuosien saatossa esiintynyt koko joukko legendaarisia punk-yhtyeitä, viimeisimpänä helmikuussa 2018 eräs anarkopunkin peruskivistä Oi Polloi!. Myös Kulttuuriyhdistys Paskakaupunki järjestää Ykässä säännöllisen epäsäännöllisesti keikkoja, ja paikka onkin muusikoiden keskuudessa erittäin pidetty. (Kuoppala 2017, viitattu 26.2.2018; Ykän Pub 2018, viitattu 26.2.2018.)

Hevikaupunki Oulussa punk on aina ollut marginaalista, eikä täältä sitten Kansanturvamusiikkikommision ole suuren yleisön tietoisuuteen punkbändejä noussut. Ainakin osittain tämä saattaa johtua oululaiselle punkille tyypillisestä outoudesta. Jo KTMK:sta lähtien on, älyllisyyden lisäksi, yleisin nimittäjä oululaiselle punkille ollut sen epätyypillisuus, outous. Marginaalisuudestaan huolimatta oululainen punk kuitenkin elää ja voi hyvin, ja 2010-luvulla soihtua kantavat esimerkiksi Death by Snoo Snoo, Vene, Neverlearn, Kuritus, Deposit Man ja Tulukset.

5 KOKOELMATYÖ

Kokoelmatyötä voidaan Wilénin & Kortelaisen (2007, 18) mukaan hahmottaa kahdella tavalla. Se voidaan yhtäältä käsittää kirjaston arkeen kuuluvana päivittäisenä käytännön työnä. Näin ajateltuna kokoelmatyöhön kuuluvat muun muassa kokoelmien kunnon tarkkailu, poistot, siirrot, kokoelmien järjestyksen ylläpito ja hyllytys. Toisaalta se voidaan ymmärtää myös yleisemmäksi pohdinnaksi kokoelmien luonteesta, jolloin mietitään vaikkapa kuinka helposti lähestyttäviä kokoelmat ovat. Tällöin kokoelmatyöhön kuuluvat esimerkiksi pohdiskelut aineiston järjestämislogiikasta ja hyllyjen asettelusta, joilla molemmilla voidaan edistää aineiston käytettävyyttä. Tämän kaltainen pohdiskelu myös vie kokoelmatyötä kohti kokoelmatutkimusta. (sama, 18–19.)

Kenties keskeisimpänä osana kokoelmatyötä voidaan pitää kokoelman kehittämistä. Kokoelman kehittämiseen kuuluvaksi toiminnaksi voi laajasti käsitettynä sisällyttää melkeinpä kaiken kokoelmia jollain tavalla koskevan toiminnan. Sitä pidetäänkin kirjastotyössä hyvin olennaisena perustehtävänä. (Wilén & Kortelainen 2007, 10.) Kokoelman kehittämistyötä voidaan myös määritellä monin tavoin, ja sitä onkin vuosien saatossa hahmoteltu ja jaoteltu useilla eri keinoilla. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että tietyt peruseräpäät – kuten aineiston ja käyttäjien väliset suhteet – toistuvat mallista toiseen, joskin usein hieman eri tavalla ilmaistuna ja eri näkökulmista ajateltuna. Sareslahden (1986, 12) mukaan yleisin tapa määritellä kokoelman kehittämistä on eritellä siihen kuuluvat toiminnot, ja tämänkaltainen määrittelytapa on myös tämän työn lähtökohtana.

5.1 Pors, Johnson, Lee

Teoksessaan Kirjastokokoelmien evaluointi – teoriasta toteutukseksi Mäkinen & Wilén (1992, 6–8) nostavat esiin Niels Porsin vuonna 1990 luoman mallin, jonka mukaan kokoelmatyössä on kolme keskeistä tekijää: käyttäjät, aineisto ja kirjasto. Käyttäjistä Pors korostaa heidän tiedontarpeitaan, aineistosta kokoelman kehittämissäpolitiikan onnistumista, ja kirjastosta sen perustehtävän suorittamista. Kaikki vaikuttavat toisiinsa, ja kaikki tulisi aina huomioida kirjaston kokoelmatyössä. (sama, 6–8.)

Wilén & Kortelainen (2007, 26–27) puolestaan korostavat Peggy Johnsonin terminologisista määritelmistä kolmea keskeisintä: kokoelmien kehittämistä, arviointia ja hallintaa. Määritelmiä ovat muutkin ajattelijat käsitelleet monin tavoin, mutta Johnson lähestyy niitä nimenomaan hyvin käytännönläheisesti. Niinpä määritelmät kuvaavatkin niitä käytännön toimenpiteitä, joita kokoelman systemaattinen kehittäminen vaatii. (sama, 26–27.)

Kokoelman kehittämisellä on alun alkaen tarkoitettu lähinnä kokoelman rakentamista vastaamaan sekä kirjastojen omia tavoitteita että yhteisön tarpeita. Oleellisimpana menetelmänä on yleensä pidetty valintaa. Muita keinoja ovat kehittämispolitiikan luominen ja vaaliminen, tiedontarpeiden selvittäminen, yhteys yhteisöön, kokoelman analyysi ja käyttötutkimus, budjetin hallinta, sekä resursien jakaminen yhteistyön keinoin. (Wilén & Kortelainen 2007, 26; Johnson 2009, 371.)

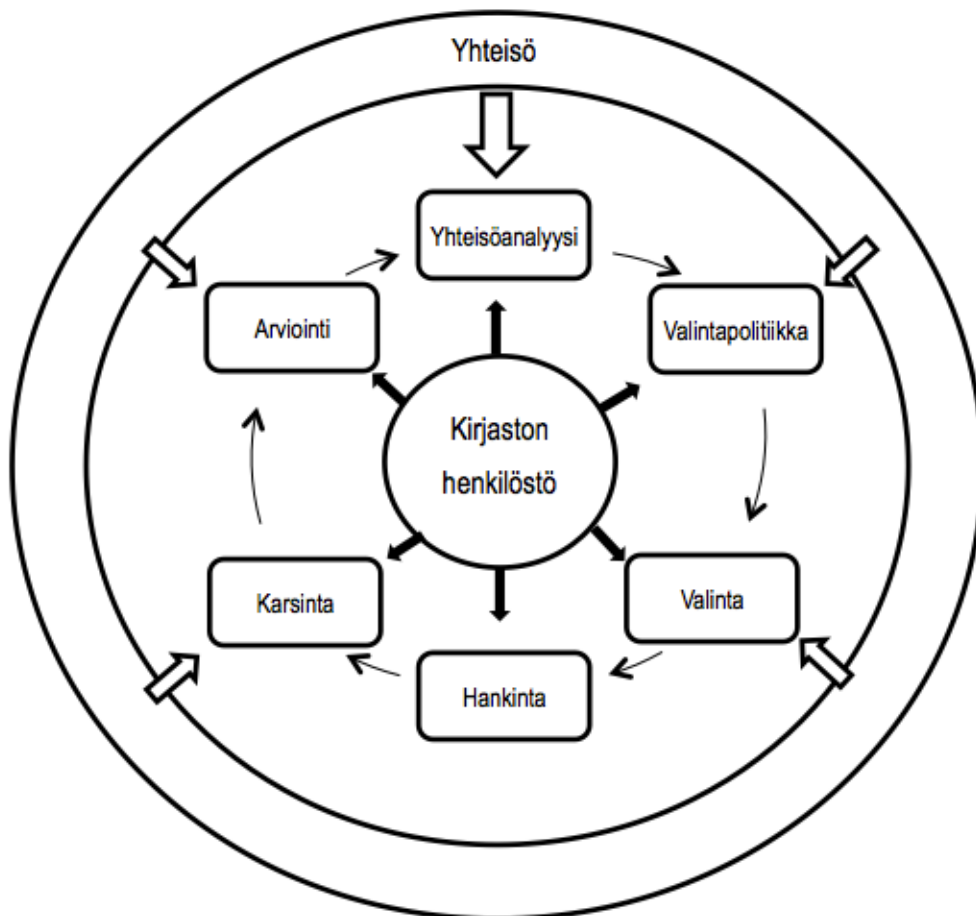
Kokoelman arvioinnilla puolestaan on pyritty selvittämään kokoelmien laatua, joko suhteessa itseensä tai muiden kirjastojen kokoelmiin. Arvioinnilla pyritään myös mittaamaan, kuinka kokoelma onnistuu toteuttamaan kirjaston sille asettamat tavoitteet. Lisäksi halutaan tietää, kuinka hyvin kokoelma vastaa yhteisön tiedontarpeisiin. (Wilén & Kortelainen 2007, 26; Johnson 2009, 371, 372.)

Kokoelmien hallinta nostettiin 1980-luvulla kokoelmien kehittämisen yläkäsitteeksi. Kokoelmien kehittämisen lisäksi hallintaan sisältyy käytännön työn päätökset varastoinnista, poistoista, lehtitilauksien lopettamisesta sekä aineiston säilyttämisestä. Hyvin usein kokoelmien hallintaa ja kehittämistä käytetään kuitenkin samassa merkityksessä, samanaikaisesti. (Wilén & Kortelainen 2007, 26–27; Johnson 2009, 372.)

Hieman kriittistä näkökulmaa aiheeseen tuo Lee, jonka ajatuksia valottavat Wilén & Kortelainen (2007, 31–32). Leen mukaan kokoelmien rakenteen vaikutuksia käyttäjien tiedonhankintaan, -hakuun ja käyttöön ei ole juurikaan tutkittu, vaikka luokitukset alaluokkineen ovatkin olleet kirjastojen arkea jo pitkään. Tämä aiheuttaa ongelmia, koska kokoelmien järjestäminen perustuu pääosin hallinnollisiin ja poliittisiin seikkoihin käyttäjälähtöisten sijaan. Toisaalta puutteellinen tietous tiedonlähteiden järjestämisperusteista myös heikentää järjestelmän tehokkuutta ja palvelujen suunnitelmallisuutta. (sama, 32.)

5.2 Evans

Yksi käytetyimmistä kehittämismenetelmistä on G. E. Evansin alun perin vuonna 1979 luoma malli, jossa on kuusi keskeistä osatekijää: yhteisöanalyysi, valintapolitiikka, valinta, hankinta, karsiminen sekä arviointi. Evansin (2000, 16–17) mukaan kokoelmatyö on alati jatkuva prosessi, jonka osatekijät voidaan ajatella alla olevan kuvion mukaisena, loputtomasti pyörivänä ympyränä, jossa kaikilla osilla on oma tärkeä tehtävänsä (Kuvio 1). Kattavassa kokoelmatyössä nämä tulisi kaikki myös huomioida.

KUVIO 1. Kokoelman kehittämisen osatekijät (Evans 2000, 17).

Yhteisöanalyysi

Yhteisöanalyysin tärkeimpänä tehtävänä on tuottaa perustietoa yhteisöstä ja kaikista sen jäsenistä. Tämä auttaa kirjaston kokoelman suunnittelussa. Yhteisöanalyysin pyrkimyksenä on siis saada ymmärrys kirjastoa ympäröivästä yhteisöstä: ketä siihen kuuluu, ketkä käyttävät kirjastoa, ketkä eivät, mitä muutoksia on odotettavissa. Lisäksi olisi kyettävä saamaan jonkinlainen käsitys yhteisön tiedontarpeista. (Sareslahti 1986, 15; Evans 2000, 17–18.)

Valintapolitiikka

Yhteisöanalyysia voidaan myös hyödyntää luotaessa kirjaston valintapolitiikkaa. Kirjastoja kokoelmineen voidaan pitää osana yhteisöä ja valintapolitiikan tulisikin aina jossain määrin heijastaa yhteisön jäseniä, sekä toisaalta myös vastata sen tiedontarpeisiin. Valintapolitiikan tuleekin olla aina kirjastokohtainen, ja yhteisön lisäksi on hyvä huomioida muutkin paikalliset resurssit, kuten esimerkiksi yhteistyö- tai korkeakoulukirjastot. Lisäksi on syytä korostaa, että valintapolitiikka ei ole yhtä kuin kokoelmapolitiikka. Valintapolitiikassa keskitytään ohjaamaan teoskohtaista valintaa ja hankintaa, kun taas kokoelmapolitiikassa käsitellään kokoelmaa laajemmin. Valinnan ja hankinnan lisäksi siinä mainitaan esimerkiksi karsinta ja mahdolliset lahjoitukset. (Sareslahti 1986, 16; Evans 2000, 18).

Valinta

Sareslahden (1986, 17) mukaan valintaa voidaan pitää kokoelman kehittämisessä tärkeimpänä yksittäisenä tekijänä. Valinnassa on noudatettava edellä mainittua valintapolitiikkaa, huomioitava yhteisö, ja myös tunnettava itse kokoelmat: mitä tarvitaan, mitä on liikaa. Lisäksi valintaa määrittää aina myös budjetti, kaikkea ei voi valita, ja myös valitsematta jättäminen on osa valintaa. (Sareslahti 1986, 17–18; Evans 2000, 18.) Valintatyötä voidaan pitää myös yhtenä kirjastoammattilaisen koelmaosaamisen mittareista – osaava, asiantunteva valitsija pystyy toteuttamaan valintapolitiikkaa, huomioimaan yhteisön tiedontarpeet, sekä huolehtimaan kokoelman monipuolisuudesta ja laadusta.

Hankinta

Hankinta on puolestaan vaihe, jossa valinta konkretisoituu, eli aineisto fyysisesti hankitaan kirjaston kokoelmiin. Hankinta ei ole ainoastaan ostamista, vaan myös lahjoitusten vastaanottaminen ja aineiston vaihtaminen ovat hankintakeinoja. (Sareslahti 1986, 18; Evans 2000, 18–19.) On tavallista, että hankinnasta vastaavat eri henkilöt kuin valinnasta. Hankinta on myös ainoa kokoelmatyön vaihe, johon yhteisöllä ei ole suoraa vaikutusta, vaan se perustuu puhtaasti kirjaston omiin toimintatapoihin (Evans 2000, 19). Toisaalta, esimerkiksi hankintapaikkaa voi osittain määrittää mahdollisesti yhteisöstä löytyvä paikallinen toimittaja, jonka hyödyntäminen lienee täysin luonnollista – toki lain määräämissä rajoissa.

Karsinta

Karsinta, siinä missä valintakin, on selkeästi päätöksentekoa – mitä säilytetään, mitä ei. Karsinta voidaan jakaa kahteen fyysiseen toimenpiteeseen, joita ovat varastointi ja poistaminen. Poistamista voidaan tehdä useammalla tavalla: teos voidaan antaa eteenpäin, myydä, tai hävittää kokonaan. (Sareslahti 1986, 19; Evans 2000, 19.) Yleensä sekä varastoinnille että poistamiselle on olemassa kirjastokohtaiset, tarkat ohjeet, mutta tiettyjä yleisperiaatteita, kuten aineiston kunto, kierto, kulttuurinen merkittävyys sekä tilatarpeet voidaan hyödyntää käytännössä kaikkialla.

Arviointi

Evansin (2000, 19) mukaan arvioinnilla voi olla useita motiiveja, kuten esimerkiksi pyrkimykset vaikuttaa kirjaston rahoitukseen tai arvostukseen. Ehkä tärkeimpänä syynä voidaan kuitenkin pitää sitä ilmeisintä: arvioimalla kokoelmaa peilaten sitä erityisesti yhteisön tiedontarpeisiin, laatutekijöitä unohtamatta, saadaan esiin kokoelman kehittämistarpeet. Arvioitaessa kokoelmaa on samalla järkevää arvioida myös itse kehittämistoimintaa, näin kehityksen ei tarvitse pysähtyä vaan se voi olla jatkuvaa. Vaikka arviointi onkin vaiheista viimeinen, se ei siis ole päätepiste vaan arvioinnin perusteella kehittämisprosessi voidaan käynnistää uudestaan. (Sareslahti 1986, 20–21; Evans 2000, 19.) Arviointi siis peilaa kaikkia edellisiä vaiheita: miten niissä on onnistuttu, miten niitä voisi kehittää.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä työssä tehtävä käytännön kokoelmatyö perustuu tekijän omaan asiantuntemukseen, Oulun kaupunginkirjaston kokoelmapolitiikkaan, sekä edellisessä luvussa esiteltyyn Evansin malliin, jonka laadukas toteuttaminen vaatii kaikkien osakohtien läpikäynnin. Lisävaiheena työssä on kokoelman kartoitus, joka oli tehtävä alkuvaiheessa, koska punk-kokoelmaa ei varsinaisesti ollut olemassa. Evansin ulkopuolelta työssä tehtiin myös asiasanoitusta sekä niin sanottu punk-lista (liite 1). Kyseisen listan perusteella kasattiin vielä pääkirjaston musiikkiosastolle punkhylly, johon tulleet levyt myös tarroitettiin.

Kyseessä on toiminnallinen opinnäyte, joten tutkimus on luonteeltaan laadullista. Tutkimuskysymyksiä ovat musiikin löydettävyyden sekä kokoelman kehittäminen. Työllä onkin tavallaan kaksi eri puolta: se on toisaalta perinteinen kokoelman kehittämistehtävä, ja toisaalta siinä harjoitetaan myös sisällönkuvailua. Ensimmäisessä motiivina on luonnollisesti punk-kokoelman kehittäminen, jälkimmäisessä musiikin löydettävyyden paraneminen.

Paikan päällä tehtävään käytännön osuuteen varattiin kolme päivää huhtikuun lopulta, mutta lopulta valmista tulikin päivässä. Käytännön töihin kuuluivat levyjen hyllyttäminen, tarroittaminen, sekä poistettavien levyjen keruu. Varsinainen poistaminen tietokannasta jätettiin sovitusti kirjaston vakinaiselle henkilökunnalle.

Toteuttaessani tutkimustani pidin mielessäni – varsinkin valinnan ja karsinnan kohdalla – myös Ranganathanin viisi lakia, joihin viittaa Evans (2000, 93). Vaikka Ranganathan puhuukin kirjoista, ovat lait täysin sovellettavissa tässä työssä tehtävään kokoelmatyöhön. Ne kuuluvat:

1. Kirjat ovat käyttöä varten.
2. Jokaiselle lukijalle kirja.
3. Jokaiselle kirjalle lukija.
4. Säästä lukijan aikaa.
5. Kirjasto on kasvava organismi.

Ensimmäisessä kohdassa todetaan, että kirjat ovat käyttöä varten. Sama voidaan todeta levyistä, joten työssä tuodaankin aineistoa esiin, jotta sitä lainattaisiin ja käytettäisiin mahdollisimman paljon.

Toisessa ja kolmannessa kohdassa otetaan kantaa ennen kaikkea valintaan, hankintaan ja karsintaan, jotka ovat kokoelmatyön osa-alueista niitä, joissa huolehditaan kokoelman monipuolisuudesta. Neljänteen kohtaan olen puuttunut sisällönkuvailullani: niin asiasanoittaminen kuin luokittaminenkin parantavat musiikin löydettävyyttä, eli ne säästävät lukijan, tai tässä tapauksessa kuuluttelijan aikaa. Vaikkei kirjaston kokoelma enää välttämättä kasvakaan, se kuitenkin uudistuu, ja tähän olen vastannut kehittämällä kokoelmaa Evansin mallin mukaisesti.

6.1 Kartoitus

Arvioimani punk-kokoelma ei varsinaisesti edes ole kokoelma, koska punkilla ei ole omaa hyllyluokkaa. Tästä johtuen ensimmäinen tehtävä oli kartoittaa kokoelma, siis etsiä kirjaston kaikki punklevyt. Päätökset levyjen punkiksi luokittamisesta tein pääosin luottaen omaan asiantuntemukseeni, mutta suureksi avuksi olivat myös Allmusic- ja Discogs-musiikkietokannat, joissa molemmissa on melko kattavasti eri yhtyeiden tuotantoa kategorisoituina. Välillä luokittaminen oli toki vaikeaa, kun äärimmillään mainituissa tietokannoissa oli molemmissa eri genret, ja itse ajattelin vielä kolmatta. Vaikeimmissa tapauksissa olikin vain yksinkertaisesti hankittava kyseinen levy käsiinsä ja kuunneltava sitä. Mainittujen tietokantojen lisäksi hyödynsin kartoituksessa Kuivasen vuonna 1999 toimittamaa teosta Suomipunk 1977-1998, joka on erittäin kattava hakuteos kyseisinä vuosina Suomessa levyttäneistä punkbändeistä.

Aloitin kartoituksen käymällä tarkasti läpi kaikki levyt asiasanalla punk (virallisesti punk rock ja hardcore punk, mutta hyödynsin Kohan automaattikatkaisua, joten ne sai samaan hakuun). Levyjä oli hieman alle 600, ja punkiksi kategorisoin niistä 434 (OUTI-verkkokirjasto 2018a, viitattu 21.1.2018). Seuraavaksi kävin läpi luokan 78.8911 alaluokkineen, ja Kohan rajausongelmista johtuen näytti siltä, että minun olisi käytävä läpi myös esimerkiksi kaikki progelevyt (78.89113), joista en odottanutkaan löytäväni punk-levyjä (OUTI-verkkokirjasto 2018b, viitattu 21.1.2018).

Tehtävää vaikeutti entisestään se, että Koha säilytti valitun järjestyksen (kokeilin sekä tekijän että luokan mukaan nousevaa) vain kaksikymmentä sivua, siis tuhat nimekettä. Sen jälkeen levyt tulivat täysin satunnaisessa järjestyksessä. Tein myös muita hakutestejä, esimerkkinä käyköön haku, jossa rajasin aineistoksi kirjan ja kokoelmaksi fantasian – hakutuloksia 1715. Järjestin taas tekijän mukaan, ja tulos oli sama: kaksikymmentä sivua, eli tuhat nimekettä, järjestys säilyi, sen jälkeen

nimekkeet tulivat satunnaisesti. (OUTI-verkkokirjasto 2018c, viitattu 21.1.2018.) Olin aiheesta yhteydessä toimeksiantajaan, ja vastaukseksi varmistui Kohan ominaisuus, jossa se nopeuttaakseen raskaita hakuja järjestää tuloksista vain osan – loput tulevat tietuumeron mukaan. Sama ongelma päti myös Finnaan, joskin siinä järjestykseen meni noin 3500 nimekettä, loput tulivat jälleen satunnaisesti. Finnassa satunnaisten levyjen järjestys vieläpä vaihteli eri hauilla, joten sitä käyttäen työ olisi ollut täysin mahdoton. (OUTI-Finna 2018, viitattu 10.3.2018.) Sain kuitenkin määrittelemästäni hakujoukosta Excel-taulukon, kun Oulun kaupunginkirjaston Koha-tiimi ystävällisesti sellaisen minulle teki, musiikkiosaston yhteyshenkilöni suosiollisella avustuksella. Tämä osoittautui lähestulkoon lottovoitoksi: Excelliin levyt pystyi järjestämään halutulla tavalla. Tai niin ainakin luulin, kunnes eteen ilmaantui taas uusi ongelma. Taulukossa vain hieman yli kolmellatuhannella nimekkeellä oli tekijätiedot, ja loput noin kymmentuhatta järjestyivät albumin mukaan, siis jälleen umpikuja. Lopulta jouduin palaamaan lähtöruutuun, ja käymään levyt läpi Kohan valitsemassa, tietuumeron mukaisessa järjestyksessä.

Kävin siis kuitenkin kaikki levyt läpi – yhteensä läpikäytävää oli hieman yli 13 000 nimekettä, joista, urakoituani reilut kuusikymmentä tuntia, löysin lopulta 113 punk-levyä. Lisätyäni nämä asiasanahauilla punk löytämiini levyihin, sain punk-kokoelmaan kokonaisuudessaan 547 levyä. Näiden perusteella muodostin niin sanotun punk-listan (liite 1), jonka avulla myöhemmin tarroitin ja hyllytin pääkirjaston musiikkiosaston punklevyt omaksi kokonaisuudekseen.

Punk-lista, ja jossain määrin koko työ, aiotaan ottaa myös esille niin sanotussa Musiikki & mediatiimissä. Tiimiin on alun perin kuulunut Oulun seudun kirjastot, mutta se on laajentumassa kattamaan kaikki OUTI-kirjastot. Tiimi kokoontuu kuusi kertaa vuodessa, ja siellä käsitellään ajankohtaisia, musiikkikirjastotyöhön liittyviä asioita. Punk-lista tuodaan esille, jotta kaikki OUTI-kirjastot voivat halutessaan luoda sen perusteella omiin kirjastoihinsa punkhyllyn. (Sutela, keskustelu 28.3.2018.)

6.2 Yhteisöanalyysi

Oulu on väkiluvultaan Suomen viidenneksi suurin kaupunki, asukkaita täällä on hieman yli 200 000. Väkiluku on kasvanut muuten tasaisesti, mutta vuoden 2013 kuntaliitosten myötä kasvussa nähtiin voimakas piikki. Oulussa syntyvyys on myös perinteisesti ollut korkea, ja se on ainakin tällä hetkellä myös varsin vetovoimainen. Niinpä kaupunki kasvaakin ennen kaikkea luonnollisesti. (Kuntaliitto

2017, viitattu 24.1.2018; Oulun kaupunki 2018c, viitattu 24.1.2018; Valtavaara 2018, viitattu 27.3.2018.)

Ikärakenteeltaan Oulu on Suomen nuorimpia kaupunkeja – verrattaessa kymmentä suurinta kaupunkia se on keski-ikänsä niistä nuorin. Keski-ikä (37,9) on myös selvästi alle maan keskiarvon (42,5), ja myös pohjoismaisessa vertailussa Oulu oli yhdessä Norjan Stavangerin kanssa nuorin kaupunki. Lisäksi alle 15-vuotiaita Oulun väestöstä on 19 %, joka on samassa kymmenen kaupungin otoksessa toiseksi suurin osuus heti Espoon jälkeen. (Tilastokeskus 2018, viitattu 10.1.2018; Valtavaara 2018, viitattu 27.3.2018.) Vaikka viime vuosina ollaankin oltu huolissaan nuorten ja nuorten aikuisten kirjastonkäytöstä, ovat lapset ja nuoret keskimäärin aktiivisia kirjaston käyttäjiä – Oulussa kirjaston käyttäjiä ja potentiaalisia käyttäjiä on siten suhteellisen paljon (Tilastokeskus 2011, viitattu 23.1.2018). On myös hyvä huomioida, että punk on ollut perinteisesti nuorisomusiikkia, ja sukupolvi toisensa jälkeen onkin löytänyt sen. Tämä ei tietenkään poissulje jo kypsempään ikään ehtineitä elämäntapapunkkareita, jotka mitä suurimmalla todennäköisyydellä vieläpä kuuntelevat punkinsa nimenomaan fyysisiltä äänitteiltä digitaalisen sijaan.

Oulu on myös opiskelijakaupunki: täältä löytyy useita toisen asteen oppilaitoksia ja korkeakoulutakin sekä yliopisto että ammattikorkeakoulu, mikä tietysti myös osaltaan vaikuttaa ikärakenteen nuoruuteen (Oulun kaupunki 2018a, viitattu 12.1.2018; Valtavaara 2018, viitattu 27.3.2018). Opiskelijakaupungeissa kirjastonkin täytyy tietenkin huomioida myös opiskelijoiden tarpeet, joskin korkeakoulukirjastot huolehtivat luonnollisesti suurimman osan suoraan heidän opintoihin liittyvästä materiaalista. Opiskelijat kuitenkin tyypillisesti ovat melko vireää väkeä moninaisine tarpeineen ja mielenkiintoineen, ja tämä on myös hyvä kirjastossa tiedostaa.

Oulussa on tarjolla myös musiikkialan koulutusta, sekä lukio- että korkeakoulutasoista. Vaikka varsinkin yliopiston ja ammattikorkeakoulun opiskelijat käyttänevät paljolti omia kirjastojaan, on myös yleisellä kirjastolla – ennen kaikkea tietysti pääkirjaston musiikkiosastolla – roolinsa aineiston sekä asiantuntemuksen tarjoajana. Yhteisöön on tulossa myös muutoksia: ammattikorkeakoulusta ollaan lakkauttamassa muun muassa kirkkomusiikin koulutus, joka saattaa vähentää ainakin nuottien, ja kenties myös klassisen musiikin levyjen kysyntää. (Karpainen 2017, viitattu 16.1.2018; Oulun ammattikorkeakoulu 2018, viitattu 16.1.2018; Oulun kaupunki 2018b, viitattu 16.1.2018.)

6.3 Valintapolitiikka

Oulun kaupunginkirjaston valintapolitiikka perustuu sen kokoelmapolitiikassa mainittaviin valintaperiaatteisiin. Valinnalla on tarkoitus tukea ihmisten tiedonsaantia, oppimista ja virkistäytymistä. Valinnassa huomioidaan myös asiakkaiden ehdotukset, aineiston kysyntä, sekä alueen korkeakoulukirjastot. (Oulun kaupunginkirjasto 2016, 7.)

Musiikin valinnassa keskitytään asemansa vakiinnuttaneihin klassikoihin, sekä ajankohtaisiin uutuuksiin. Valinnassa painotetaan erityisesti kotimaista ja paikallista aineistoa. Lisäksi huomioidaan kysyntä, saatavuus, sekä kulttuurinen edustavuus. Musiikkikokoelma käsittää äänitteet ja muut musiikkitalenteet, nuotit, sekä musiikkiaiheisen kirjallisuuden ja verkkoaineistot. Aikuisten musiikkiäänitteiden osalta valinta painottuu ajankohtaiseen populaarimusiikkiin, johon valitaan keskeisimpiä ulkomaisia äänitteitä, sekä kattavasti kotimaista musiikkia. Kotimaista etnomusiikkia pyritään valitsemaan mahdollisimman kattavasti, ulkomaista enemmänkin näytteenomaisesti. Äänitteiden osalta erityistä painoa annetaan lisäksi julkaisuille, joita ei löydy verkkopalveluista. (Oulun kaupunginkirjasto 2016, 10.)

6.4 Valinta

Valinnassa huomioin luonnollisesti edellä tarkemmin selostetun Oulun kaupunginkirjaston valintapolitiikan sekä tekemäni kokoelma-arvion, josta enemmän luvussa 6.7. Keskityin valinnoissani erityisesti musiikilliseen monipuolisuuteen, ja pyrin myös valikoimaan levyjä eri aikakausilta, painottaen kuitenkin uudempia, erityisesti 2010-luvulla ilmestyneitä teoksia. Vanhemmista valikoitui lähinnä klassikoita ja perusteoksia, sekä aliedustettuja genrejä. Valitsematta jäi totta kai myös monia hyviä ja laadukkaitakin levyjä, mutta kuten Sareslahtikin (1986, 17) sanoo, myös valitsematta jättäminen on osa valintaa.

Valintaprosessi käynnistyi jo syksyllä 2017 musiikkiosastolla suorittamassani ammattiharjoittelussa, kun pääsin vaikuttamaan loppuvuodesta tehtyihin, kokoelmaa täydentäviin hankintoihin. Sain tehtäväkseni valita punkin klassikoita ja perusteoksia, sekä vanhempaa että hieman tuoreempaa. Tältä pohjalta tein noin kolmekymmentä levyä kattavan valintaehdotuksen (liite 2), joka suurimmilta osin (28/31) myös hankittiin.

Nyt olen siis jatkanut tuota työtä, mutta tällä kertaa painopiste on hieman enemmän kotimaisessa ja paikallisessa punkissa. Toisaalta pyrin myös laajentamaan kokoelman globaalia kattavuutta valiten musiikkia muun muassa Venäjältä ja Brasiliasta. Myös aliedustettuja genrejä pyrin lisäämään, ja luonnollisesti myös huomioin todennäköisesti hyvin lainaan menevät artistit. Viimeisin perustuu toki vain arvioon, tulevaisuus näyttää miten siinä onnistuin.

Toimitin myös uuden valintalistan (liite 3) musiikkiosastolle. Valitsin pääasiassa CD-levyjä, koska opinnäytteeni on rajattu niihin. Punkissa on kuitenkin viime vuosina tullut varsin tavalliseksi tarjota musiikkia ainoastaan digitaalisena, vinyyleinä ja kasetteina, eikä kaikkea punkia siis ole saatavilla CD-levyinä. Niinpä teinkin pari poikkeusta, ja listalta löytyykin kaksi kasettia ja yksi vinyyli. Pohdimme asiaa yhdessä toimeksiantajan kanssa, ja päädyimme siihen, että tietyt, merkittävät äänitteet on hyvä hankkia muodosta riippumatta. Toisaalta, vaikeivat esimerkiksi kasetit hankintalistalle päätyisikään, on kirjastolla nyt ainakin tieto kyseisten yhtyeiden ja äänitteiden olemassaolosta. Tämä on hyödyllistä varsinkin paikallisen punkin osalta. Otin valinnassani huomioon myös levyjen saatavuuden, jonka tarkistin valikoiduista, Oulun kaupunginkirjaston käyttämistä verkkokaupoista. Muutaman levyn kohdalla tein tosin tässäkin poikkeuksen, samasta syystä kuin aiemmin: tieto albumeista ja yhtyeistä välittyy kirjastolle. Listassa kyseisillä levyillä on lisähuomautuksena mahdolliset saatavuusongelmat.

Valitsin lopulta 35 levyä, joista noin puolet (18) on kotimaista punkia. Paikallista musiikkia on viiden levyn verran. Ylivoimainen enemmistö (28) on ilmestynyt 2010-luvulla, vanhemmista valitsin vain muutamia kokoelmasta puuttuvia klassikoita ja perusteoksia. Kuusi levyistä on skeittipunkia, yksi ska punkia, ja loput jakautuvat puoliksi punk rockin (14) ja hardcore punkin (14) kesken. Skeittipunk ja hardcore punk olivat kokoelmassa hieman aliedustettuina, joten valitsin niitä suhteellisen paljon.

6.5 Hankinta

Yleisten kirjastojen laatusuosituksen (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010, 50) mukaan kirjaston kokoelman tulee olla monipuolinen ja ajantasainen. Kirjastossa onkin huomioitava, että uutuushankinnan ja hankinnan määrä yleensä on tasolla, jolla varmistetaan monipuolinen ja laaja tarjonta. Lisäksi hankintojen nidemäärä pitää mitoittaa yhteisön mukaisesti, eli hankinnassa on huomioitava käyttäjäkunta, oletettu kysyntä, sekä kirjaston palveluverkko. (sama, 50–51.)

Oulun kaupunginkirjaston hankinta kattaa kirjat, kartat, nuotit, lehdet, musiikki- ja muut äänitteet, kuvataallenteet, mikrofilmit, pelit, sekä verkkoaineiston. Kuvataallenteiden osalta hankinnassa on myös huomioitava tekijänoikeuslain mukaiset lainausoikeudet. Musiikkiaineisto hankitaan ennakotilauslistojen ja myyntiluetteloiden perusteella kustantajilta, välittäjiltä ja musiikkiliikkeiltä, jotka kilpailutetaan. (Oulun kaupunginkirjasto 2016, 4.) Oulun kaupunginkirjastossa musiikin hankinta on hajautettu useille toimittajille, ja lisäksi se hankkii musiikkia suoraan tekijöiltä.

Tein siis kaksi valintalistaa, toisen syksyllä 2017 (liite 2), ja toisen keväällä 2018 (Liite 3). Syksyn 2017 valintani hankittiin lähes kokonaisuudessaan (28/31), hankkimatta jäi vain muutama levy ilmeisesti saatavuusongelmista johtuen. Tuoreemmat, keväällä 2018 valitsemani levyt eivät vielä ole hankintaan asti päätyneet, koska toimitin listan musiikkiosastolle vasta opinnäytteeni palautuksen yhteydessä.

6.6 Karsinta

Karsinta voidaan jakaa kahteen fyysiseen toimenpiteeseen, joita ovat varastointi ja poistaminen (Sareslahti 1986, 19). Hankinnan lisäksi myös poistamisella huolehditaan kokoelmien ajantasaisuudesta ja uusiutumisesta. Oulun kaupunginkirjaston poistokriteereinä mainitaan muun muassa vanhentunut tietosisältö, sisällön kulttuurinen merkitsemättömyys, kysynnän taantuminen, sekä aineiston kunto ja mahdolliset puutteet suhteessa luettelointitietoihin. Aineistoa asetetaan ensisijaisesti myytäväksi, mutta myyntiin kelpaamaton aineisto hävitetään kierrättämällä. (Oulun kaupunginkirjasto 2016, 12.)

Varastoinnilla on tarkoitus taata kokoelman monipuolisuus sekä sen historiallinen kattavuus. Varastoon siirretään aineistoa, joka täyttää poistokriteerit vaikkapa kuntonsa tai kysyttävyytensä puolesta, mutta joka kuitenkin koetaan säilyttämisen arvoiseksi. Varastoitava aineisto on pääosin lainattavissa, ja sen tuleekin olla siis lainauskuntoista. Musiikkiaineistoa varastoidaan erityisesti sen käyttöarvon mukaan, ja lisäksi huomioidaan myös aineiston kulttuurinen merkittävyys. (Oulun kaupunginkirjasto 2016, 13–14.)

Tein listan (liite 4) myös poistoista, yhteensä 34 levyä. Poimin levyt listan perusteella samalla, kun keräsin levyjä tarroitettavaksi: näin sain hieman säästettyä aikaa ja vaivaa. Varsinaisen poistamisen tietokannasta jätin kirjaston henkilökunnalle, tästä sovittiin yhdessä toimeksiantajan kanssa.

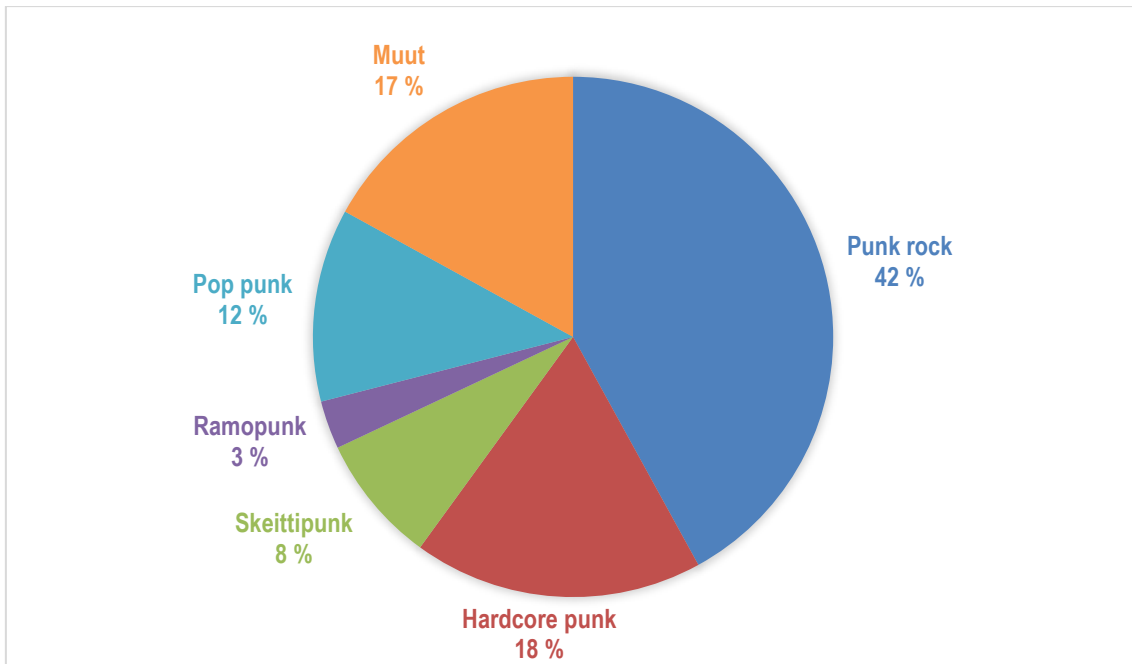
Varastoitavaksi en esittänyt yhtään levyä, koska musiikkiosaston varasto on jo nyt melko lailla täynnä, ja sieltä pitäisi ennemminkin vähentää kuin lisätä levyjä. Toisaalta, vastaan tuli ainoastaan yksi varastointikriteerit täyttävä teos (Pohjalla-kokoelma), mutta koska sitä oli pääkirjastolla kaksi kappaletta, esitin toista kappaletta poistettavaksi.

Yleisten kirjastojen laatusuosituksen (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010, 51) mukaan kansainvälinen suositustaso poistoille on 8 %, tässä työssä lukema on peräti 15 %. Pelkkien prosenttien tuojottamisen sijaan pyrin kuitenkin myös säilyttämään kokoelmassa tasapainon, joten yritin poistaa suurin piirtein saman verran mitä ehdotin valittavaksi. Toisaalta, Ranganathania vapaasti mukailen: jokaiselle levyille kuuntelija, jokaiselle kuuntelijalle levy.

6.7 Arviointi

Arvioinnissani tärkeimpänä johtotähtenä oli Oulun kaupunginkirjaston valintapolitiikan toteutuminen. Erityisesti tarkastelin kokoelman musiikillista monipuolisuutta sekä paikallisuutta. Paikallisuuden käsitteen laajensin kattamaan koko OUTI-kirjastojen toiminta-alueen, mutta koska työ tehdään Oulun kaupunginkirjaston toimeksiannosta, kiinnitin erityishuomiota nimenomaan Oulun alueen musiikkiin.

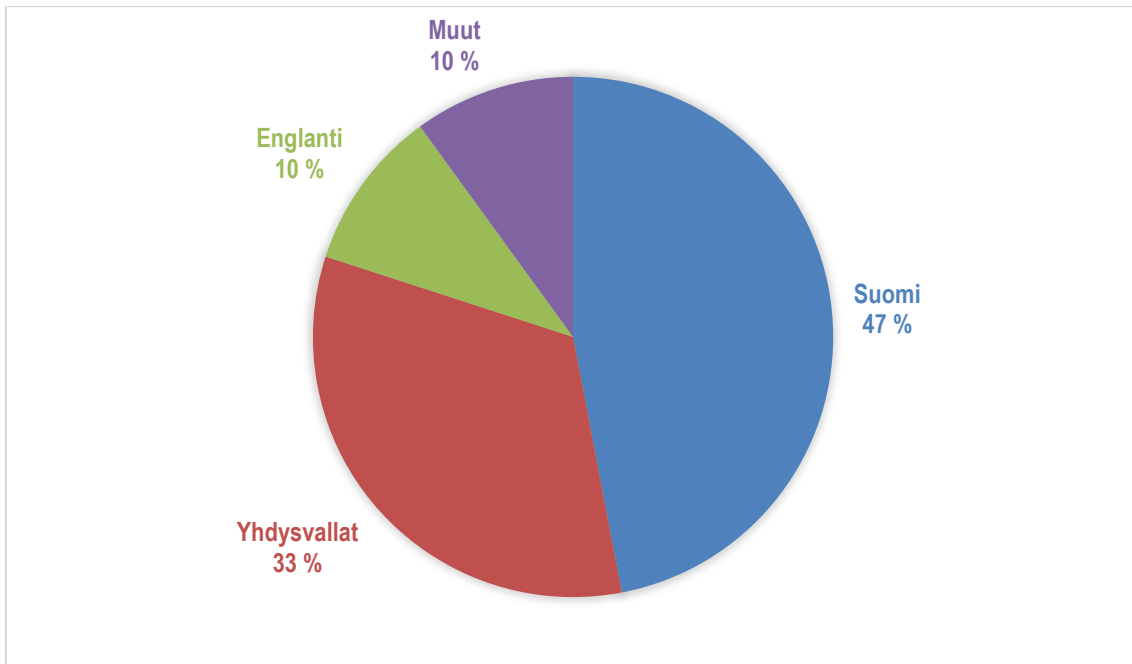
Kokoelman musiikillista monipuolisuutta arvioin pääosin luottaen omaan asiantuntemukseeni, mutta kuten kartoituksessakin, myös tässä suureksi avuksi olivat myös Allmusic- ja Discogs-tietokannat. Punk-kokoelmassa on yhteensä 547 nimekettä, ja sen osuus kaikista rockin yli 13 000 nimekkeestä on melko pieni (4%). Kuten alla olevasta kuviosta (kuvio 2) nähdään, punkin eri alagenreistä selvästi suurin osuus on punk rockilla (42%), seuraavana tulevat hardcore punk (18%) ja pop punk (12%). Toki tässä on huomioitava, että punk rock on ikään kuin punkin kaatoluokka: jos musiikkia ei pysty tarkasti määrittelemään muualle, se on punk rockia.

KUVIO 2. Punkin alagenrejen osuudet.

Levyjä on yhteensä yhdeksästätoista eri genrestä. Muihin jäi siis yhteensä neljätoista alagenreä, joiden osuudet/alagenre olivat alle kolme prosenttia. Kokoelmassa on siis eri punkin suuntaukset melko laajalti huomioitu, mutta ainakin skeittipunkin (8%) ja hardcore punkin (18%) osuuksia voisi kasvattaa.

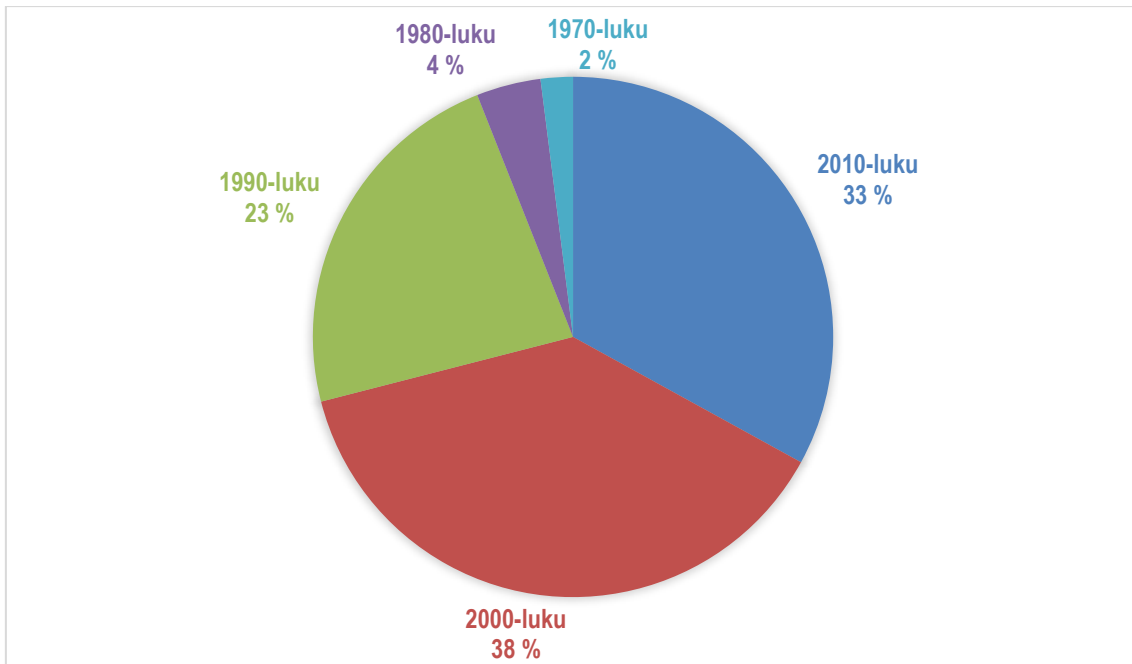
Kirjaston valintapolitiikassa siis suositaan kotimaista ja ennen kaikkea paikallista musiikkia. Poliittikkaa on noudatettu punkin osalta hyvin: lähes puolet (47%) punk-kokoelmasta on kotimaista, ja paikallista musiikkiakin on mukavasti (7,5%). Kokoelmassa on levyjä neljästätoista eri maasta, joten sen globaali kattavuuskin on melko hyvä. Kuitenkin, kuten alla olevasta kuviosta nähdään, on suurin osa kokoelmasta peräisin vain kolmesta maasta (Kuvio 3).

KUVIO 3. Jakautuminen maittain.

Suomen jälkeen suurin osuus on yhdysvaltalaisella punkilla (33%), seuraavana on Englanti (10%). Muiden osuudesta (10%) suurin on Kanadan kolme prosenttia. Pieniä puutteitakin on: esimerkiksi venäläistä tai brasilialaista punkia kokoelmasta ei löydy. Näistä varsinkin brasilialaisella hardcore punkilla on pitkä historia suomalaisen hc:n kanssa, joten se on puute, joka mielestäni on ehdottomasti korjattava.

Kokoelma on myös ajantasainen, jopa 71% levyistä on ilmestynyt kuluvalle vuosikymmenelle, ja 33% 2010-luvulla. Toki huomioon on otettava, että osa on luonnollisesti klassikoiden tai muuten merkittävien levyjen uusintapainoksia. Vanhimmat, 1970- ja 1980-luvulla julkaistut levyt olivat kokoelmassa poikkeuksetta klassikoita. Alla tarkempi jakautuminen julkaisuvuosittain (Kuvio 4).

KUVIO 4. Jakautuminen julkaisu vuosittain.

Isossa kuvassa katsottuna kokoelmaa voidaan pitää laadukkaana. Varsinkin vanhemmista klassikoista tärkeimmät löytyivät pääosin, ja eri genret olivat hyvin edustettuna. Maantieteellinen kattavuus oli hyvä, kokoelma on ajantasainen, ja kotimaisen sekä paikallisen musiikin osuudet varsinkin mainiot. Parannettavaakin toki oli: pari alagenreä (skeittipunk ja hardcore punk) oli hieman aliedustettuina, jonkin verran ennen kaikkea tuoreempia klassikoita (12) puuttui, ja globaalissa kattavuudessa oli parannettavaa, vaikka se melko hyvä olikin. Lisäksi ramopunkia ei oltu lainkaan tunnistettu punkiksi.

6.8 Asiasanoitus

Tehdessäni asiasanoitusta yksi varhaisimmista havainnoistani oli Yleisen suomalaisen asiasanasaston eli YSAn puutteet punkin asiasanojen kohdalla, sieltä löytyi ainoastaan punk rock ja hardcore punk (YSA – Yleinen suomalainen asiasanasasto 2017a, viitattu 24.3.2018). Tässä työssä on käytetty ainoastaan noita kahta asiasanaa, koska Oulun kaupunginkirjaston sisällönkuvailu perustuu kyseisestä sanastosta löytyviin asiasanoihin. Olen kuitenkin luonut osana opinnäytettäni listan uusista asiasanoista (liite 5), ja näitä aion myös YSAAan ehdottaa.

Kuten kartoituksessa ja arvioinnissa, myös asiasanoituksessa pääasiallisena keinona oli oma asiantuntemukseni, jota täydensin samoilla lähteillä kuin aiemmin. Asiasanoitus oli kuitenkin huomattavasti helpompaa kuin luokitus, koska se on huomattavasti väljempää. Poroilan (2011, 88) mukaan asiasanoituksessa voidaan keskittyä kuvaamaan kaikkia musiikin löydettävyyttä parantavia termejä, kun taas luokituksessa tulee pyrkiä löytämään yksi, koko dokumenttia kuvaava pääasiallinen määritelmä.

Asiasanoja on nimenomaan lisätty, ja varsinkin asiasanaa hardcore punk suurissa määrin, sitä kun ei oltu tähän mennessä käytetty kertaakaan (tosin muutamassa oli sana hardcore). Poistoihin suhtaudun hyvin harkiten, koska asiasana voi olla aiheellinen, vaikkei varsinaisesti punkista olisikaan kyse. Musiikki voi olla vaikkapa punk-vaikutteista ja täten asiasana täysin relevantti. Ainoastaan jos musiikki olisi ollut todella kaukana punkista, olisin esittänyt poistoa. Ainuttakaan tällaista tapausta ei kuitenkaan vastaan tullut. Suositukseni lisättävistä asiasanoista olen liittänyt punk-listaan (Liite 1). Lisättävät asiasanat on listassa erotettu lihavoinnilla, joten ne on helppo poimia sieltä.

6.9 Tarroitus ja hyllytys

Tarroitus perustuu kartoituksen perusteella luomaani punk-listaan (Liite 1). Tarroitus itsessään on vähän kaksipiippuinen asia. Se on toki käytännöllisenä ratkaisuna mainio, koska eipä oikein ole parempaakaan tapaa merkitä hyllyluokatonta musiikkia. Toisaalta parasta olisi, kun olisi se oma luokka: tällöin myös verkkokirjastossa tehtävät haut helpottuisivat. Punk-lista toimii kuitenkin myös luokituslistana, mikäli punk joskus oman luokkansa saa. Tarroitettavaa pääkirjastolla oli yhteensä 200 levyä, joista 125 salin puolella ja 75 varastossa.

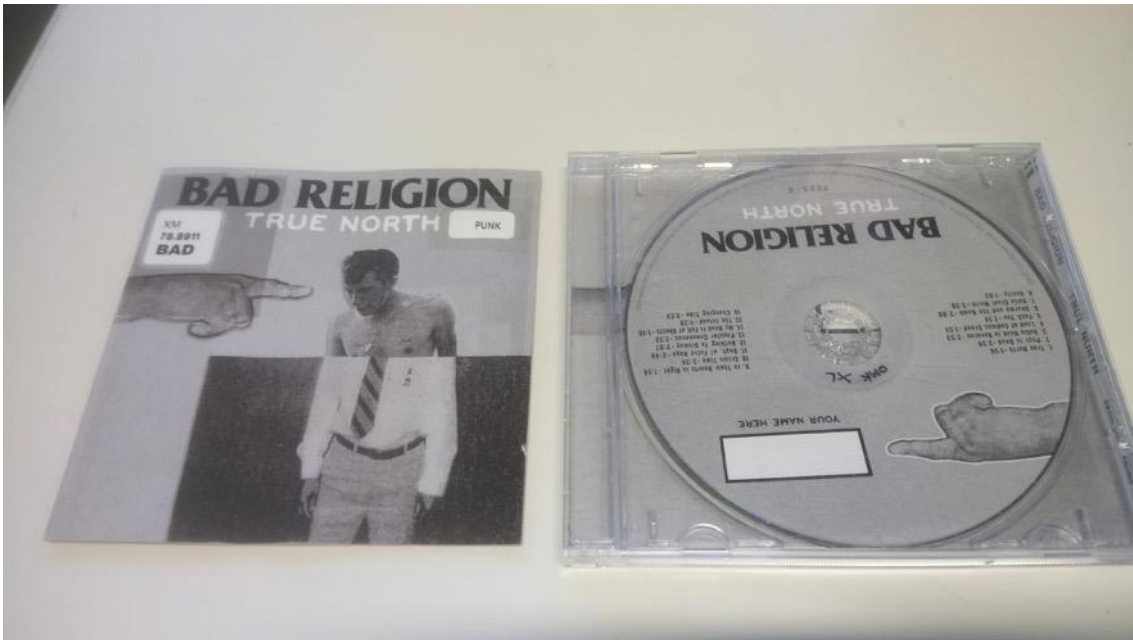
Päätimme yhdessä toimeksiantajan kanssa, että punklevyt tarroitetaan tekstillä ”Punk”. Pohdimme myös värikoodilla tarroittamista, kuten Vaitomaakin (2015, 36, viitattu 28.3.2018) Joensuussa teki, mutta totesimme että kelluvan kokoelman aikana paras tapa varmistaa informaation siirtyminen kirjastosta toiseen on selkeä tekstitarra (Sutela, sähköpostiviesti 13.4.2018). Oulun kaupunginkirjastossa musiikin osalta tarroitusta on aiemmin hyödynnetty muun muassa luokassa 78.69 Muut näppäilysoittimet, josta sähkökitara ja -basso on erotettu tarroittamalla (Sutela, keskustelu 28.3.2018). Kirjastossa yleisemmin tarroitusta on hyödynnetty myös muun muassa kirja-aineistossa, kun kaunokirjallisuuden luokasta 84.2 on tarroittamalla erotettu esimerkiksi scifi, fantasia ja jännitys. Punk-tarra tehtiinkin samalle pohjalle kuin kaunokirjallisuuden genretarrat.

Tarroitus oli lopulta yllättävänkin nopeaa: keräsin ja tarroitin salin puolen levyt, yhteensä 125 kappaletta, noin viidessä tunnissa. Keräsin levyt luomani listan perusteella kääryyn, joka osoittautui varsin käytännölliseksi ratkaisuksi: kääryyn levyt oli helppo järjestää, ja myös kuljettaa takahuoneen ja salin välillä. Tarroituksessa käytin siis aiemmin vain kirjoissa käytettyjä genretarroja, lisäksi tarvitsin kontaktimuovia (Kuva 1).

KUVA 1. Tarroituksen tarpeistoa.

Asetin tarrat sisäkansien ylälaitaan (kuva 2), koska näin ne erottuvat parhaiten selatessa levyjä, jotka kiertävät kelluvan kokoelman mukana kirjastoon, jossa ei punkhyllyä ole. Tarrojen päälle laitoin vielä palan kontaktimuovia, jotta tarra kestää.

KUVA 2. Punktarra laitettiin sisäkanteen.

Lopuksi vielä hyllytin tarroitetut levyt, osan uuteen punkhyllyyn, osan takaisin omiin luokkiinsa. Hyllytys oli varsin nopeaa, koko hommaan meni vain puolisen tuntia. Erotin punkhyllyyn rockhyllystä välipleksillä, ja sijoitin sen rockin (78.8911) loppuun, ennen progea (78.89113) (Kuvat 3 ja 4).

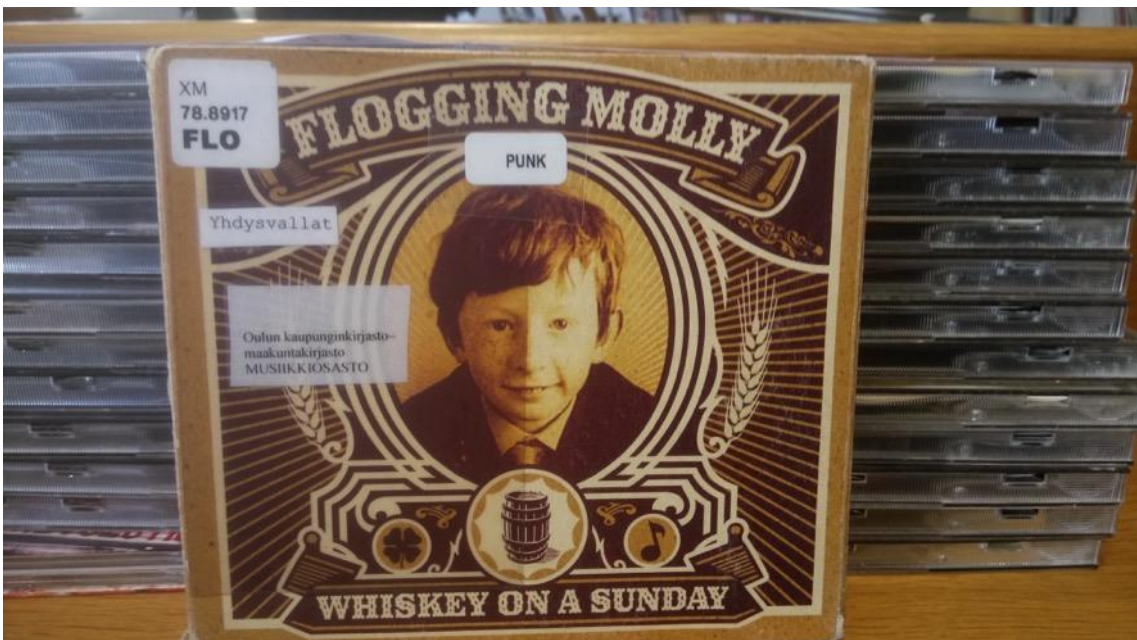

KUVA 3. Levyt erotettiin rockista välipleksillä.

KUVA 4. Punkhylly sijoitettiin rockhyllyyn loppuun, ennen progea.

Sijoituspaikka valittiin yhdessä toimeksiantajan kanssa. Koska suurin osa punklevyistä on rockluokassa 78.8911, oli loogisinta asettaa levyt mahdollisimman tarkasti luokan mukaan. Muihin luokkiin (78.89112 ja 78.8917) kuuluvat levyt päätettiin hyllyttää takaisin omiin luokkiinsa, mutta varustettuna punktarralla (Kuva 5).

KUVA 5. Etnohyllyyn palaava punklevy.

Viimeisenä tarroitin vielä varaston punklevyt. Tämä osoittautui lopulta kaikkein työläimmäksi osuudeksi, aikaa urakkaan kului reilut kolme tuntia. Varastossa tarroitettavia levyjä oli vähemmän kuin salin puolella, mutta koska ne oli poimittava yksitellen, johtuen muutoin vaikeaksi käyvästä takaisinhylytyksestä, oli tarroitus huomattavasti hitaampaa. Jossain vaiheessa aloin myös kyseenalais-taa koko homman järkevyyttä, koska asiakkaathan eivät edes pääse selailemaan varaston levyjä. Henkilökuntaa tarroitus kuitenkin auttane, joten ehkäpä kyseessä ei sentään ollut täysin turha työvaihe.

Yhteensä tarroitettavaa pääkirjastolla oli siis 200 levyä. Näistä punkhylyyn päätyi 114, varastoon 75, heviin 7, ja etnoon 4 kappaletta. Totesimme yhdessä toimeksiantajan kanssa, että maakunta-kokoelmassa olevia levyjä ei ole tarpeen tarroittaa, koska niitä ei voi lainata. Kokonaisuudessa urakkaan meni lopulta vain yhdeksän tuntia, ja sainkin sen tehtyä yhden päivän aikana.

7 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Wilénin & Kortelaisen (2007, 18) mukaan kokoelmien käytettävyyttä pohdittaessa tulee huomioida kirjaston sisäisten tekijöiden (luokitus, hyllytys) lisäksi myös ulkoiset tekijät, eli asiakkaat. Luomalla punkille oma YKL-luokka nämä molemmat huomioitaisiin: luokituksella helpotettaisiin sekä kirjaston henkilökunnan että asiakkaiden tiedonhakuja, niin verkossa kuin paikan päällä. Toisin sanoen, musiikin löydettävyys paranisi sekä kirjaston sisäisten että ulkoisten tekijöiden näkökulmasta.

Poroilan (2012, viitattu 14.5.2018) mukaan uuden YKL-luokan tulee täyttää ainakin kolme seuraavaa ominaisuutta: ilmiön pysyvyys ja todellisuus, määriteltävyys sekä tunnistettavuus. Ilmiön pysyvyys ja todellisuus täyttyvät punkin osalta kirkkaasti, punkia on ollut olemassa jo yli kolmekymmentä vuotta, eikä mikään viittaa siihen, etteikö sitä tulisi olemaan vähintään toistakin kolmeakymmentä vuotta. Punk on myös selkeästi määriteltävissä, niin musiikillisesti kuin kulttuurillisestikin. Tätä määrittelyä olen tehnyt luvuissa 3 ja 4, joissa kuvailen punkia ja sen eri piirteitä niin kulttuurillisesti kuin musiikillisesti. Kuvailamalla punkia musiikillisesti olen myös pyrkinyt osoittamaan sen tunnistettavuuden.

Punk siis läpäisee kaikki kolme vaadittua piirrettä. Niinpä esitänkin työhön pohjautuen uutta YKL-luokkaa 78.89114 Punk rock. Hardcore punk. Monesti kuulee myös käsitteen punk ja uusi aalto, ja joidenkin mielestä tämä olisi varmaan järkevä lähtökohta myös luokituksen kannalta. Ymmärrän ajatuksen, mutta en silti laittaisi niitä samaan luokkaan, koska vaikka uusi aalto olikin osa punkliikettä, se ei ole sitä enää. Musiikillisesti ajatellen se kuuluisi ennemminkin samaan kategoriaan post-punkin, goottirockin ja taiderockin kanssa. Varsinkin tämän päivän uutta aaltoa edustavat bändit kuuluvat nimenomaan noihin genreihin, eikä niillä ole enää mitään tekemistä punkin kanssa.

Yhtenä perusteena omalle luokalle voidaan pitää myös punk-levyjen tämän hetkistä hajaantumista eri luokkiin. Vaikka enemmistö toki löytyykin rockin luokasta 78.8911, on sitä myös ainakin luokissa 78.89112 Hard rock. Heavy rock ja 78.8917 Etninen popmusiikki. Tämä vaikeuttaa punkin löydettävyyttä huomattavasti, kun pahimmillaan jopa saman yhtyeen levyjä (esimerkiksi Flogging Molly luokissa 78.8911 ja 78.8917) joutuu hakemaan eri hyllyistä, vaikka kaikki olisivatkin punkia.

Myös Vaitomaa (2015, 40, viitattu 28.3.2018) kaipasi opinnäytteessään punkille omaa luokkaa, mutta hän ei kuitenkaan määritellyt sitä sen tarkemmin, tai tehnyt asiasta konkreettista esitystä.

Nyt asiaan tulee muutos, kun tulen viemään edellä kuvatun esityksen Musiikin metatiedon asiantuntijaryhmälle, eli niin sanotulle Muusa-ryhmälle, joka vastaa musiikin kuvailusta Suomessa. Muusa perustettiin, kun vanhat ryhmät Luumu ja MusaMelinda yhdistettiin. (Ikäheimo 2018, viitattu 30.3.2018). Luokituksen lisäksi tulen myös esittämään samassa yhteydessä uusia asiasanoja, joiden koin olevan YSAssa punkin osalta puutteelliset.

Loin osana työtäni listan uusista asiasanoista (liite 5), jonka perusteella esitän YSAan asiasanoja skeittipunk, pop punk ja ramopunk, sekä lisäksi pientä päivitystä punk rockiin. Perustelut ovat samat kuin punkin omassa luokassa – genrejen selvä määriteltävyys, tunnistettavuus, sekä todellisuus ja pysyvyys. Myös post-punk voisi olla tarpeellinen, mutta se ei mielestäni kuulu punkin, vaan rockin tai uuden aallon alle. Lisäksi, YSAssa kerrotaan punk rockin kohdalla kuinka se syntyi Iso-Britanniassa, mutta mielestäni olisi reilua sanoa että se syntyi Iso-Britanniassa ja Yhdysvalloissa (YSA – Yleinen suomalainen asiasanasto 2017a, viitattu 14.5.2018). Muokkaisin kyseistä lausetta muutenkin, vaikkapa muotoon: 1970-luvun puolivälissä Iso-Britanniassa ja Yhdysvalloissa kehittynyt alakulttuuri, jonka suosio levisi varsinkin nuorison keskuudessa. Toisaalta voidaan kysyä, onko musiikkityyli alakulttuuri vai sen ilmentymä? Asiaa voisikin myös lähestyä tarkentamalla käsitettä punk (kulttuuri), jossa ei tällä hetkellä ole mitään täsmennystä (YSA – Yleinen suomalainen asiasanasto 2017b, viitattu 14.5.2018). Lisäksi YSAssa kerrotaan, kuinka punk rock *oli* kapinaliike, ikään kuin se olisi kuollut jo 1970-luvulla (YSA – Yleinen suomalainen asiasanasto 2017a, viitattu 14.5.2018). Muuttaisin tuon vaikkapa muotoon punk rock *syntyi* kapinaliikkeenä, ja vaikkakin se on vuosien varrella monimuotoistunut, on sen perusajatuksena edelleen tuo sama kapinallisuus.

Harkitsin myös tarkempaakin asiasanoitusta (post-hardcore, oi punk, melodinen hardcore, horror punk, crust), mutta ehkäpä ihan kaikkia alagenrejä ei ole tarpeen kuvata yksityiskohtaisesti. Toisaalta, esimerkiksi horror punk, jonka tunnetuin edustaja lienee Misfits, on selkeästi oma, pysyvä alagenrensä. Tarkempi asiasanoitus vaatii kuitenkin mielestäni jo laajempaa, useamman ihmisen yhteistä pohdiskelua, ja jätänkin sen tässä yhteydessä jatkokehitysehdotukseksi.

Tuloksia työssäni on lopulta aika paljon: kokoelman kartoitus ja sen perusteella luotu punk-lista (liite 1), punklevyjen tarroitus ja hyllyttäminen, kokoelman kehittäminen Evansin mallin mukaan, sisältäen valinta- ja poistolistat (liitteet 2, 3, 4), asiasanoitus (liite 1), genremääritelmät (liite 1), lista uusista asiasanoista YSAan (liite 5), sekä ehdotus punkin omasta YKL-luokasta 78.89114. Näistä kartoitus, tarroitus ja hyllyttäminen, asiasanoitus, sekä ehdotukset YSAan ja YKL:ään parantavat

musiikin löydettävyyttä. Kaksi viimeisintä palvelisivat toteutuessaan myös koko Suomen kirjastokenttää.

Tuloksistani tärkeimpänä voidaan pitää luomaani punk-listaa (liite 1), jossa on siis kartoitettuna koko OUTI-kirjastojen punk-kokoelma. Lisäksi listalla on asiasanoitusta ja genremääritelmät kaikille nimekkeille. Listaa voidaan hyödyntää kaikissa OUTI-kirjastoissa, kun sen perusteella voidaan sekä asiasanoittaa kokoelmaa että luoda kirjastoihin omat punkhyllyt. Lista on myös helposti muokattavissa, ja sitä voikin helposti myös täydentää jälkikäteen.

Asiasanoitus oli pääosin hyvää, mutta hardcore punkin kohdalla näin ei ollut, asiasanaa hardcore punk kun ei oltu käytetty kertaakaan. Tämä onkin selkeästi asia, johon tulevaisuudessa tulisi kiinnittää huomiota. Toinen samansuuntainen puute oli se, että ramopunkia ei oltu lainkaan tunnistettu punkiksi. Olen pyrkinyt edistämään molempia asioita yhtäältä asiasanoittamalla ja toisaalta myös kuvailemalla teoriassani niin hardcore punkia kuin ramopunkia musiikillisesti ja kulttuurillisesti.

Pääkirjaston punklevyjen tarroittaminen ja hyllyttäminen vastaavat sekä musiikin löydettävyyteen että kokoelman kehittämiseen, mutta ennen kaikkea ne kuitenkin parantavat löydettävyyttä. Hyllyttämällä punklevyt omaan paikkaansa rockin (78.8911) ja progen (78.89113) väliin helpotetaan sekä punkin kuuntelijoiden että ei-kuuntelijoiden asiointia musiikkiosastolla. Tarroittamalla levyt varmistetaan yhtäältä levyjen palautuminen punkhyllyyn ja toisaalta sillä varmistetaan informaation siirtyminen levyjen kiertäessä kirjastosta toiseen. Punkhylly toimii myös oivana välivaiheena matkalla kohti punkin omaa luokkaa, jonka toteutumista pidän tavoitteistani tärkeimpänä.

Kokoelman kehittämiseen puolestaan vastaa kattava, Evansin mallin mukainen kokoelmatyö, jonka huolellisella läpikäynnillä kehitin kirjaston punk-kokoelmaa. Mallin viimeinen osakohta on kokoelman arviointi, ja tekemääni arviota olen hyödyntänyt työssäni ennen kaikkea valinnan ja karsinnan kohdalla. Havaitsemani kehittämiskohteet liittyivät lähinnä musiikilliseen monipuolisuuteen ja globaaliin kattavuuteen. Näihin molempiin pyrin puuttumaan valinnoissani (liitteet 2 ja 3), ja valitsin musiikkia eri maista ja eri genreistä, korostaen niistä nimenomaan aliedustettuja. Molemmat ovat myös asioita, joihin kirjaston kokoelmatyössä tulisi jatkossa kiinnittää huomiota.

8 POHDINTA

Kartoittaessani ja asiasanoittaessani levyjä jouduin tietysti myös tekemään määrittelyä: mikä on punkia ja mikä ei ole, sekä mikä on hardcore punkia, mikä skeittipunkia tai pop punkia. En kuvitellutkaan, että musiikin sisällönkuvailu olisi helppoa, mutta vasta rajatapausten pohdiskelun myötä todella tajusin, kuinka vaikeaa se onkaan. Vaikka pyrin tietenkin objektiivisuuteen, on myönnettävä, että paikoin valinnat olivat vaikeita, ja epäilemättä joku muu saattaisi tehdä toisenlaisia päätöksiä. Rajasin esimerkiksi uuden ajan emon kategorisesti punkin ulkopuolelle, ja näin bändit kuten Fall Out Boy, Jimmy Eat World tai Paramore jäivät listaukseni ulkopuolelle. Toisaalta, hyvin pop-vaikuttaiset Blink-182 ja Good Charlotte päätyivät pitkän pohdinnan jälkeen punkhyllyyn.

Toisena esimerkkinä voisi mainita kenties Suomen legendaarisimman hc-bändin Terveiden Käsien luokittelun. TK otti musiikkiinsa 1990-luvulla vahvasti vaikutteita heivistä, ja muutamia tuona aikana ilmestyneitä levyjä pidetäänkin usein hevinä. Musiikillisesti onkin täysin oikein kutsua useampaakin bändin levyä heviksi, mutta toisaalta niitä voi perustellusti kutsua myös hardcore punkiksi. Kun työn suurimpia motivaation lähteitä on musiikin löydettävyyden paraneminen, koin järkeväksi laskea punkiksi myös Terveiden Käsien ”hevillevyt”. Uskon, että bändin tuotantoa etsivä henkilö hakee sitä punkhyllystä, ja näin valintani tukee nimenomaan musiikin löydettävyyttä.

Evansin (2000, 25) mukaan kokoelmatyö onkin aina tekijänsä näköistä, ja täten siis väistämättä jossain määrin subjektiivista. Poroila (2011, 89) puolestaan toteaa luokituksen ja asiasanoituksen olevan aina subjektiivista. Seison kuitenkin valintojeni takana, ja tarvittaessa pystyn myös perustelemaan jokaisen tekemäni päätöksen.

Opinnäyte rajattiin CD-levyihin, eli työtä olisi vielä tehtävänä: kartoittaa voisi vielä vinyylit, kasetit, DVD:t, Blu-rayt, kirjat sekä nuotit. Varsinkin äänitteiden osalta näkisin kartoituksen erittäin suositeltavana, punkia kun julkaistaan yhä enenevässä määrin vinyyleinä ja kasetteina. Lisäksi punkhyllystä voisi tehdä tilastoseurantaa, jossa voisi tarkkailla hyllyn vaikutuksia lainaukseen. Keskusteltuani musiikkiosaston työntekijöiden kanssa voisin myös todeta, että rock-luokasta 78.8911 olisi hyvä erottaa muitakin genreja, ja siinäkin olisi jollekulle vaikkapa opinnäytteen aihe.

Kokoelman kehittämisen osalta olen tuloksiini tyytyväinen. Mielestäni onnistuin suunnitelmassani, ja toteutin Evansin mallin mukaista kokoelmatyötä laadukkaasti, huomioiden sen kaikki eri osa-

alueet. Työtä tehdessäni koin, että minulla ihan aidosti oli jotain annettavaa kirjastolle, ja että opinnäytteeni todella hyödytti toimeksiantajaani. Toisaalta, sama toimi myös toisin päin: tehdessäni kokoelmatyötä opin siitä valtavasti. Työssä tulivat myös esiin Wilénin & Kortelaisen (2007, 18) ajatukset kokoelmatyön kahdesta ulottuvuudesta, kun siihen kuului sekä arkista käytäntöä (karsinta, hyllytys) että yleisempää pohdintaa (sisällönkuvailu, hyllypaikan valinta). Toivon myös, että punk-kokoelmaa kehitetään jatkossa nimenomaan punk-kokoelmana, eikä osana rockia, jolloin se saa osakseen ansaitsemansa huomion.

Jossain vaiheessa tajusin, että työn tietoperustassa olisi voinut, tai jopa pitänyt, käsitellä myös sisällönkuvailua. Pohdin hyvin pitkään kyseisen kappaleen lisäämistä, mutta lopulta päätin tyytyä viittaamaan teoriaan johtopäätöksissä ja pohdinnassa. Perusteluista ensimmäisenä on työn laajuus: opinnäytteeni on jo kokonaisuudessaan yli 60 sivua, enkä halunnut tehdä siitä yhtään pidempää. Toiseksi, koska tajusin kyseisen puutoksen oikeastaan vasta johtopäätöksissäni, kun aloin oikein toden teolla perustelemaan punkin oman luokan ja uusien asiansanojen tarpeellisuutta, olisi teorian takaperoinen lisääminen tuntunut hieman jälkiviisaalta. Olin työtä tehdessäni tavallaan hyvin syvällä punkin maailmassa, ja varsinkin kirjoittaessani punkia käsittelevää teoriaa ajattelin, että punkin määrittely riittää mainiosti perusteluksi sen luokitukseen. Toki hieman tukea ajatukseeni tuovat Poroila & Mäkelä (1993, 130–131), joiden mukaan musiikin genrejaottelu on jopa tietoisesti subjektiivista. Jaottelua tehdään siis genrejen sisältäpäin, joka puolestaan vaatii perehtyneisyyttä määriteltävään musiikkiin (sama, 130). Lopulta siis kuitenkin havahduin ymmärtämään, että sisällönkuvailukin on totta kai oma maailmansa, ja perehdyinkin sen teoriaan jossain määrin kattavasti.

Koen kuitenkin, että opinnäytteeni onnistui tavoitteissaan: Oulun kaupunginkirjaston punk-kokoelma kehittyi ja musiikin löydettävyys parani. Kuten jo johtopäätöksissäni totean, konkreettisia tuloksia syntyi lopulta aika paljon, ja ne kaikki vastaavat jompaankumpaan tutkimuskysymyksistäni. Jatkossa toivon, että kaikki tulokseni jatkavat kehitystään, ja ennen kaikkea toivon ehdotukseni punkin omasta luokasta toteutuvan jollain aikataululla. Tämän eteen työskentelyä aion myös jatkaa opinnäytteeni ulkopuolella. Syitä kyseisen tavoitteen tärkeyteen olen työssäni luetellut jo useita, mutta tärkeimpänä niistä on kuitenkin ajatus, mistä koko opinnäyte sai alkuperäisen inspiraationsa: Punk kuuluu kaikille!

LÄHTEET

Allmusic 2018a. Punk/New Wave. Viitattu 1.3.2018,

<https://www.allmusic.com/subgenre/punk-new-wave-ma0000011872>.

Allmusic 2018b. Emo. Viitattu 1.3.2018, <https://www.allmusic.com/style/emo-ma0000004447>.

Allmusic 2018c. Emo-pop. Viitattu 1.3.2018,

<https://www.allmusic.com/style/emo-pop-ma0000012243>.

Allmusic 2018d. Ratos de Porao. Viitattu 10.3.2018,

<https://www.allmusic.com/artist/ratos-de-por%C3%A3o-mn0000340279/biography>.

Bruun, S., Lindfors, S., Luoto, S. & Salo, M. 1998. Jee Jee Jee. Suomalaisen rockin historia.

Porvoo: WSOY.

Cogan, B. 2010. The encyclopedia of punk. New York: Sterling Publishing.

Evans, G.E. 2000. Developing Library and Information Center Collections. Fourth Edition. Englewood, Colorado: Libraries Unlimited.

Hietikko, A. 2009. Älkää luottako systeemiin. Teoksessa J-P Inkinen & K. Etholen (toim.) Punk on kuollut, eläköön hardcore. Helsinki: Like, 32–34.

Hässäkkä-päivät 2018. Hässäkkä-päivät 2018, Viitattu 3.3.2018. <http://www.hassakka-paivat.com/>.

Ikäheimo, U. 2018. Musiikin metatiedon asiantuntijaryhmä. Viitattu 30.3.2018,

<https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91751314>.

Inkinen, J-P. 2009. Mikä saa sen surisemaan? Teoksessa J-P Inkinen & K. Etholen (toim.) Punk on kuollut, eläköön hardcore. Helsinki: Like, 11.

Johnson, P. 2009. Fundamentals of collection development and management. Second Edition. Chicago: American Library Association.

Junttila, J. 2017. 1977. Punkvallankumous. Helsinki: Like.

Karppinen, K. 2017. Ammattikorkeakoulu päätti säästölinjastaan – koulutuksia aiotaan lopettaa ja niukentaa. Yle 3.1.2017. Viitattu 16.1.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-9102822>.

Kielitoimiston sanakirja 2017. Vastakulttuuri. Viitattu 1.3.2018, <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/netmot.exe?motportal=80>.

Kulttuuriyhdistys Paskakaupunki ry 2018. Paskakaupunki ry. Viitattu 16.1.2018, http://www.paskakaupunki.fi/?page_id=11.

Kuntaliitto 2017. Kaupunkien ja kuntien lukumäärät. Viitattu 24.1.2018, <https://www.kuntaliitto.fi/tilastot-ja-julkaisut/kaupunkien-ja-kuntien-lukumaarat>.

Kuoppala, M. 2017. 30 vuotta takana, mutta Ykän Pubissa ei säästellä desibelejä. Oululehti 31.5.2017. Viitattu 26.2.2018, <https://www.oululehti.fi/uutiset/30-vuotta-takana-mutta-ykan-pubissa-ei-saastella-desibeleja-6.255.245079.d2df6cb693>.

Leskinen, L., Ström, K., Josefsson, J., Palmén-Väisänen, A. & Hahtala, S. 2017. Suomihittien näkymättömät duunarit. Yle 2.12.2017. Viitattu 22.2.2018, <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/09/16/suomihittien-nakymattomat-duunarit>.

Library of Congress 2016. Skate punk music. Viitattu 9.5.2018, <http://id.loc.gov/authorities/subjects/sh2015002123.html>.

Länkinen, T. 2016. Pertti Kurikan Nimipäivät lopettaa tapaninpäivänä. Yle 22.12.2016. Viitattu 12.3.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-9369194>.

Marjala, J. 2011. Yy-kaa-koo-nee ramopunk! Helsinki: Paasilinna.

Millencolin 2015. Music. Viitattu 1.3.2018, <http://www.millencolin.com/start/music/discography/albums/same-old-tunes>.

Musiikkituottajat ry. 2018. Tilastot. Äänitteiden vuosimyynti. Viitattu 2.2.2018, <http://www.ifpi.fi/tilastot/>.

Mäkinen, R & Wilen, R. 1992. Kirjastokokoelmien evaluointi. Teoriasta toteutukseksi. Tampere: Tampereen yliopisto.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010. Yleisten kirjastojen laatusuositus. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:20. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yleisistä kirjastoista 2.10.2017/660.

Oulun ammattikorkeakoulu 2018. Ammattikorkeakoulututkinnot. Viitattu 16.1.2018, <http://www.oamk.fi/fi/koulutus/amk-tutkintoon-johtava-koulutus/>.

Oulun kaupunki 2018a. Koulutus ja opiskelu. Viitattu 12.1.2018, <https://www.ouka.fi/oulu/koulutus-ja-opiskelu>.

Oulun kaupunki 2018b. Lukiot. Viitattu 16.1.2018, <https://www.ouka.fi/oulu/koulutus-ja-opiskelu/lukioiden-yhteystiedot>.

Oulun kaupunki 2018c. Tilastoja Oulusta. Viitattu 24.1.2018, <https://www.ouka.fi/oulu/oulu-tietoa/tilastoja-oulusta>.

Oulun kaupunginkirjasto 2014. Punk ja uusi aalto. Viitattu 16.1.2018, <https://www.ouka.fi/oulu/pohjoista-musiikkia/punk-ja-uusi-aalto>.

Oulun kaupunginkirjasto 2016. Oulun kaupunginkirjasto-maakuntakirjaston kokoelmapolitiikka 2016. Oulu: Oulun kaupunginkirjasto.

Oulun kaupunginkirjasto 2018a. Oulun kirjastot. Viitattu 12.1.2018, <https://www.ouka.fi/oulu/kirjasto/kirjastot>.

Oulun kaupunginkirjasto 2018b. Yhteystiedot. Viitattu 12.1.2018,
<https://www.ouka.fi/oulu/kirjasto/yhteystiedot>.

Oulun kaupunginkirjasto 2018c. Toimintakertomus 2013. Viitattu 12.1.2018,
https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=94b0f081-56ae-431a-b01a-8310a096de80&groupId=78400.

Oulun kaupunginkirjasto 2018d. Tietoa kirjastosta. Viitattu 18.1.2018, <https://www.ouka.fi/oulu/kirjasto/tietoa-kirjastosta>.

Oulun kaupunginkirjasto 2018e. Toimintakertomus 2016. Viitattu 16.1.2018,
https://www.ouka.fi/documents/78400/596635/kirjaston_toimintakertomus+2016_netti.pdf/09d6692d-9f58-4480-ac10-383f0cfc9254.

Oulun kaupunginkirjasto 2018f. Toimintakertomus 2015. Viitattu 16.1.2018,
https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=e67b8f1d-ceee-4bcb-a7f1-934f4c19a137&groupId=78400.

Oulun kaupunginkirjasto 2018g. OUTI-kirjastoille avataan uusi verkkokirjasto. Viitattu 27.2.2018,
https://www.ouka.fi/oulu/kirjasto/ajankohtaista/-/asset_publisher/CG1w/content/outi-kirjastoille-avataan-uusi-verkkokirjasto.

OUTI-Finna 2018. Aineistohaku. Luokka 78.8911. Viitattu 10.3.2018,
<https://outi.finna.fi/Search/Results?sort=author&limit=100&page=36&filter%5B%5D=%7Eformat%3A%22%2FSound%2FCD%2F%22&join=AND&bool0%5B%5D=AND&lookfor0%5B%5D=78.8911&type0%5B%5D=Classification>.

OUTI-kirjastot 2018a. Info. Viitattu 12.3.2018, <https://outi.finna.fi/Content/info>.

OUTI-kirjastot 2018b. Outi-kirjastojen yhteiset toimintakertomukset. Toimintavuosi 2014. Viitattu 16.1.2018, https://www.ouka.fi/documents/13015884/0/OUTI_toimintakertomus_2014.pdf/f758bf6d-e3ea-45e4-a521-30aa5cc72ef5.

OUTI-kirjastot 2018c. Outi-kirjastojen yhteiset toimintakertomukset. Toimintavuosi 2015. Viitattu 16.1.2018, https://www.ouka.fi/documents/13015884/0/OUTI_toimintavuosi_2015.pdf/57c223cc-d4fd-4abb-8305-fa4f010e8984.

OUTI-kirjastot 2018d. Koha-kirjastojärjestelmä ja Koha-Suomi Oy. Viitattu 18.1.2018, <https://www.ouka.fi/oulu/kirjasto/kohaukk>.

OUTI-verkkokirjasto 2018a. Aineistohaku. Punk-cd:t. Viitattu 21.1.2018, https://koha.outikirjastot.fi/cgi-bin/koha/opac-search.pl?idx=su%2Cwrdl&q=punk&limit=mc-itype%2Cphr%3ACD&sort_by=author_az&addto=Lis%C3%A4%C3%A4.

OUTI-verkkokirjasto 2018b. Aineistohaku. Luokka 78.8911. Viitattu 21.1.2018, https://koha.outikirjastot.fi/cgi-bin/koha/opac-search.pl?idx=callnum&q=78.8911&limit=mc-itype%2Cphr%3ACD&offset=1000&sort_by=author_az.

OUTI-verkkokirjasto 2018c. Aineistohaku. Fantasiakirjat. Viitattu 21.1.2018, https://koha.outikirjastot.fi/cgi-bin/koha/opac-search.pl?&limit=mc-itype%2Cphr%3AKI&limit=mc-ccode%3A%22%22%22%22FANTASIA%22%22%22%22&offset=1000&sort_by=author_az.

Pesonen, M. 2015. Punk on aina poliittista. Yle 20.4.2015. Viitattu 12.3.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-7941577>.

Poroila, H. & Mäkelä, K. 1993. Musiikin luettelointi ja sisällönkuvailu. Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisuja 1993: 30. Helsinki: Suomen musiikkikirjastoyhdistys.

Poroila, H. 2011. Asiakasta ajatellen. Ajatuksia hyvästä musiikin dokumentoinnista. Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisusarja 2011: 145. Helsinki: Suomen musiikkikirjastoyhdistys.

Poroila, H. 2012. Erottuvuus ja määritelmä tarvitaan. Viitattu 14.5.2018, https://www.kirjastot.fi/comment/12607?language_content_entity=fi#comment-12607.

Saastamoinen, M. 2007. Parasta lapsille: Suomipunk 1977-1984. Helsinki: Johnny Kniga.

Sareslahti, A. 1986. Kokoelmatyö yleisissä kirjastoissa. Helsinki: Kirjastopalvelu.

Similä, V. & Vuorela, M. 2015. Valtio vihaa sua. Suomalainen punk ja hardcore 1985-2015. Helsinki: Like.

Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018a. Kokoelmat yhteensä. Viitattu 12.1.2018, <http://tilastot.kirjastot.fi/?orgs=1%2C231&years=2012%2C2013%2C2014%2C2015%2C2016&stats=2%2C10%2C11%2C12%2C13%2C14%2C15%2C16#results>.

Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018b. Kokoelmat/asukas. Viitattu 12.1.2018, <http://tilastot.kirjastot.fi/?orgs=1%2C231&years=2012%2C2013%2C2014%2C2015%2C2016&stats=115%2C116%2C118%2C119%2C120%2C125#results>.

Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018c. Lainaus/asukas. Viitattu 12.1.2018, <http://tilastot.kirjastot.fi/?orgs=1%2C231&years=2012%2C2013%2C2014%2C2015%2C2016&stats=115%2C144%2C145%2C146%2C183#results>.

Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018d. Toiminta- ja kirjastoaineistokulut. Viitattu 16.1.2018, <http://tilastot.kirjastot.fi/?orgs=1,231&years=2012,2013,2014,2015,2016&stats=86,88,101#results>.

Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018e. Kokoelmat: Musiikkiäänitteet. Viitattu 24.3.2018, <http://tilastot.kirjastot.fi/?orgs=231&years=2016&stats=11#results>.

Sutela, J. 2018a. Palvelupäällikkö, Oulun kaupunginkirjasto, Musiikkikirjasto- ja mediapalvelut. Keskustelu 28.3.2018.

Sutela, J. 2018b. Palvelupäällikkö, Oulun kaupunginkirjasto, Musiikkikirjasto- ja mediapalvelut. Sähköpostiviesti 13.4.2018.

Ström, K. 2015. Punk tyhmyreille. Yle 19.5.2015. Viitattu 12.3.2018, <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/05/15/punk-tyhmyreille-armotonta-tykitysta-ilman-saantoja>.

Tilaa kulttuurille ry 2018a. Mikä on tukikohta? Viitattu 16.1.2018, <https://tilaakulttuurille.wordpress.com/about/mika-on-tukikohta/>.

Tilaa kulttuurille ry 2018b. Mikä on Tilaa kulttuurille ry? Viitattu 16.1.2018, <https://tilaakulttuurille.wordpress.com/yhdistyksen-saannot/>.

Tilastokeskus 2011. Lukeminen. Kirjastossa käyminen tasa-arvoistunut entisestään. Viitattu 23.1.2018, http://www.stat.fi/til/akay/2009/03/akay_2009_03_2011-05-17_kat_004_fi.html.

Tilastokeskus. 2018. Väestön ikärakenne 2016. Viitattu 10.1.2018, <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/sq/4e634e56-ed3a-4de9-907c-0bf18b7de0d4>.

Vaitomaa, T. 2015. Punk Joensuun pääkirjastossa. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Kirjasto- ja tietopalvelualan tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 28.3.2018, https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/88406/vaitomaa_tommi.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Valtavaara, M. 2018. Oulussa tehdään vauvoja pohjoismaalaisittainkin ylivertaiseen tahtiin – ”Iso perhe on mahdollinen ihan toisella tapaa kuin Helsingissä”. Helsingin Sanomat 3.3.2018. Viitattu 27.3.2018. <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000005589563.html>.

Valtonen, M., Starck, K. & Konttinen, M. 2015. Kun Suomi-rock puri ja löi. Kapina-rockin synty, nousu, vaino ja (t)uho. Helsinki: Bazar.

Wilén, R. & Kortelainen, T. 2007. Kirjastokokoelmien kehittämisen ja arvioinnin perusteet. Teoria, menetelmät, käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino / Palmenia.

Ykän Pub 2018. Tanssiravintola Ykän Pub. Viitattu 26.2.2018, <http://www.ykanpub.com/blog/>.

YSA – Yleinen suomalainen asiasanasto 2017a. Punk rock. Viitattu 14.5.2018, <https://finto.fi/ysa/fi/page/Y505068>.

YSA – Yleinen suomalainen asiasanasto 2017b. Punk (kulttuuri). Viitattu 14.5.2018, <https://finto.fi/ysa/fi/page/Y107653>.

TUTKIMUSAINEISTO

Allmusic 2018. <https://www.allmusic.com>.

CDON.COM 2018. <http://cdon.fi/>.

Discogs 2018. <https://www.discogs.com/>.

Kuivanen, J. 1999. Suomipunk 1977-1998. Helsinki: Omakustanne.

Levykauppa Äx 2018. <https://www.levykauppax.fi/>.

PUNK-LISTA

LIITE 1

Tekijä	Nimeke	Julkaisu	Asiasana	Maa	Genre	Huomautuksia
Abduktio	Thermidor	2008	punk rock, hard	Suomi	Hardcore punk	
Against Me!	White crosses	2010	punk rock	Yhdysvallat	Punk rock	
Agnostic Front	Something's gotta give	1998	punk rock, hard	Yhdysvallat	Hardcore punk	Ei lainattavissa
Agnostic Front	My life my way	2011	punk rock, hard	Yhdysvallat	Hardcore punk	
Agnostic Front	The American dream di	2015	punk rock, hard	Yhdysvallat	Hardcore punk	
Agnostic Front	To be continued	1992	hardcore punk	Yhdysvallat	Hardcore punk	
Aivolävistys	Sotamaa	2010	punk rock, hard	Suomi	Hardcore punk	Oma hankinta
Alkaline Trio	Agony & irony	2008	punk rock	Yhdysvallat	Pop punk	
Alkaline Trio	This addiction	2010	punk rock	Yhdysvallat	Pop punk / Punk rock	
Anal Thunder	Time of your life	2010	punk rock	Suomi	Punk rock / Skeittipunk	
Ankia	Kaatuneiden vallankum	1999	punk rock	Suomi	Punk rock	Paikallinen
Ankia	Täältä tullaan elämä	2001	punk rock	Suomi	Punk rock	Paikallinen
Anti-Flag	The terror state	2003	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Punk rock	
Anti-Flag	The people or the gun	2009	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Punk rock	
Anti-Flag	The general strike	2012	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Punk rock	
Anti-Flag	The bright lights of Ame	2008	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Punk rock	
Anti-Flag	American spring	2015	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Punk rock / Pop	
Appendix	Parock	2002	punk rock, hard	Suomi	Hardcore punk	
Appendix	Syyntakeeton	2006	punk rock, hard	Suomi	Hardcore punk	
Apulanta	Kolme	1997	punk rock	Suomi	Punk rock / Pop punk	
Apulanta	Singlet 1993-1997	1998	punk rock	Suomi	Punk rock / Pop punk	
Apulanta	Attack of the A.L. peop	1994	punk rock	Suomi	Punk rock / Pop punk	
Apulanta	Ehjä	1996	punk rock	Suomi	Punk rock	
Apulanta	Singlet 1993-1997	1997	punk rock	Suomi	Punk rock	
Asthmatix	Rokkaava persereikä	1990	punk rock	Suomi	Punk rock	Paikallinen
At The Drive In	In.ter a.li.a	2017	punk rock, hard	Yhdysvallat	Post-hardcore	Oma hankinta
Bad Brains	Bad Brains	1996	punk rock, hard	Yhdysvallat	Hardcore punk	
Bad Brains	Banned in DC : Bad Bra	2003	punk rock, hard	Yhdysvallat	Hardcore punk	
Bad Brains	I against I	1986	punk rock, hard	Yhdysvallat	Hardcore punk	
Bad Brains	Into the future	2012	punk rock, hard	Yhdysvallat	Hardcore punk	
Bad Religion	Suffer	2004	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardco	Oma hankinta
Bad Religion	No control	2004	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardco	Oma hankinta
Bad Religion	New maps of hell	2007	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardco	Tuplaluettelointi
Bad Religion	The process of belief	2002	punk rock, hard	Yhdysvallat	Skeittipunk	
Bad Religion	Generator	1992	punk rock, hard	Yhdysvallat	Skeittipunk / Melodinen hardcore	
Bad Religion	No substance	1998	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Skeittipunk	
Bad Religion	The empire strikes first	2004	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Skeittipunk	
Bad Religion	The dissent of man	2010	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Skeittipunk	
Bad Religion	All ages	1995	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Skeittipunk	
Bad Religion	Tested	1997	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Skeittipunk	
Bad Religion	True north	2013	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Skeittipunk	
Bad Religion	Recipe for hate	1993	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Skeittipunk	
Bad Religion	Against the grain	2004	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Skeittipunk	
Bad Religion	Stranger than fiction	1994	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen hardcore / Skeittipunk	
Bad Religion	The gray race	1996	punk rock, hard	Yhdysvallat	Skeittipunk	
Bad Religion	The new america	2000	punk rock, hard	Yhdysvallat	Skeittipunk	
Bastards	Siberian hardcore	2003	punk rock, hard	Suomi	Hardcore punk	
Billy Talent	Billy Talent	2003	punk rock	Kanada	Punk rock / Pop p	Poisto

Tekijä	Nimeke	Julkais	Asiasana	Maa	Genre	Ainei	Huomautuksia
Aivoläivistys	Sotamaa	2010	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	CD	
Antemasque	Antemasque	2014	punk rock	Yhdysvallat	Punk rock	CD	
At the Drive In	in.ter. a.i.a	2017	punk rock, hardcc	Yhdysvallat	Post-hardcore	CD	
At the Drive In	Relationship of comman	2000	punk rock, hardcc	Yhdysvallat	Post-hardcore	CD	Ei hankittu
Bad Religion	No Control	1989	punk rock, hardcc	Yhdysvallat	Melodinen hardcore /	CD	
Bad Religion	Suffer	1988	punk rock, hardcc	Yhdysvallat	Melodinen hardcore /	CD	Klassikko
Deposit Man	Deposit Man EP	2016	punk rock	Suomi	Punk rock	CD	Oulu
Descendents	Everything Sucks	1996	punk rock, hardcc	Yhdysvallat	Melodinen hardcore /	CD	
Descendents	I don't wanna grow up	1985	punk rock, hardcc	Yhdysvallat	Melodinen hardcore /	CD	Ei hankittu
Descendents	Milo goes to college	1982	punk rock, hardcc	Yhdysvallat	Melodinen hardcore /	CD	Klassikko, hankittu T
Discharge	Hear nothing see nothing	1982	hardcore punk	Englanti	Hardcore punk	CD	Klassikko
Endstand	Fire Inside - The story of	2013	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	CD + DVD	
Endstand	Spark	2007	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	CD	
Gallows	Desolation Sounds	2015	hardcore punk	Englanti	Hardcore punk	CD	
Good Riddance	Peace In Our Time	2015	punk rock, hardcc	Yhdysvallat	Melodinen hardcore /	CD	
Hüsker Dü	Zen Arcade	1984	hardcore punk, p	Yhdysvallat	Hardcore punk / Post-H	CD	Klassikko, ei hankittu
Häiriköt	Helsinki	2015	punk rock	Suomi	Punk rock / Ramopunk	CD	
Kaupungin Valot	Laulunmaa	2016	punk rock	Suomi	Punk rock	CD	
Manifesto Jukebox	Strain	2006	punk rock, hardcc	Suomi	Melodinen hardcore	CD	
Millencolin	Life on a plate	1995	punk rock	Ruotsi	Skeittipunk	CD	Klassikko
Millencolin	Pennybridge pioneers	2000	punk rock	Ruotsi	Skeittipunk	CD	
NOFX	Punk In Drublic	1994	punk rock	Yhdysvallat	Skeittipunk	CD	Klassikko
Nomeansno	0 + 2 = 1	1991	punk rock	Kanada	Punk rock / Post-hardc	CD	Klassikko, ei hankittu
Only Crime	Pursuance	2014	punk rock, hardcc	Yhdysvallat	Melodinen hardcore /	CD	
Propagandhi	Victory Lap	2017	punk rock	Kanada	Melodinen hardcore /	CD	
Propagandhi	Failed States	2012	punk rock, hardcc	Kanada	Melodinen hardcore	CD	
Propagandhi	How To Clean Everything	1993	punk rock	Kanada	Skeittipunk / Melodine	CD	Klassikko
Raised Fist	Ignoring the Guidelines	2000	hardcore punk	Ruotsi	Hardcore punk	CD	
Tryer	Samaa tarinaa	2017	punk rock, hardcc	Suomi	Melodinen hardcore	CD	
Wasted	Outsider by choice	2011	punk rock	Suomi	Punk rock	CD	
Yleislakko	Hyvästi kauniit poutapäiv	2017	punk rock	Suomi	Punk rock	LP	

Tekijä	Nimeke	Julkais	Asiasana	Maa	Genre	Aineist	Huomautuksi
Against Me!	Transgender Dys	2014	punk rock	Yhdysvallat	Punk rock	CD	Klassikko
Anti-Flag	American Fall	2017	punk rock, hardco	Yhdysvallat	Punk rock / Mel	CD	
Blondie	Blondie	1976	punk rock	Yhdysvallat	Punk rock	CD	Klassikko
Comeback Kid	Wake the dead	2005	hardcore punk, pu	Kanada	Melodinen hard	CD	
Frank Carter &	Modern ruin	2017	punk rock, hardco	Englanti	Punk rock / Mel	CD	Vaikea luokitaa
Good Riddance	Operation Phoeni	1999	punk rock, hardco	Yhdysvallat	Melodinen hard	CD	Klassikko
Hot Kommunist	21. Sajandi Kodu	2015	punk rock	Viro	Punk rock / Pun	CD	Vaikea luokitaa
Hot Water Music	Light it up	2017	punk rock	Yhdysvallat	Punk rock	CD	
Hüsker Dü	Zen Arcade	1984	hardcore punk, pu	Yhdysvallat	Hardcore punk /	CD	Oli ekalla listalla,
Jarspis	Ulkoa opeteltu as	2015	punk rock	Suomi	Punk rock / Rap	CD	Rap-punk
Kantamus	Tarinoita suosta	2017	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	Kasetti	Paikallinen
Kivesveiv	Nopeempi ku Ve	2017	punk rock	Suomi	Punk rock	CD	
Kohti Tuhoa	Pelon neljäs valta	2017	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	CD	
Kuritus	Tänne pohjoiseer	2018	punk rock	Suomi	Skeittipunk	CD	Paikallinen
Lagwagon	Hang	2014	punk rock	Yhdysvallat	Skeittipunk	CD	
Lighthouse	Gift	2007	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	CD	
Maaailmanloppu	Tuhon koodi	2018	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	CD	
Neighborhood	Recovery	2014	punk rock, hardco	Yhdysvallat	Punk rock / Har	CD	
Neverlearn	Start Tomorrow E	2016	punk rock	Suomi	Skeittipunk	CD	Paikallinen, saata
Night Lives	Divider	2015	hardcore punk	Suomi	Crust punk / Har	CD	
No Fun At All	Grit	2018	punk rock	Ruotsi	Skeittipunk	CD	
Nomeansno	All roads lead to	2006	punk rock, hardco	Kanada	Punk rock / Pos	CD	Klassikko, vaikea
Oi Polloi	Saorsa	2016	hardcore punk	Skotlanti	Hardcore punk /	CD	
Pertti Kurikan	Letkukytkentöjä	2016	punk rock	Suomi	Punk rock	CD	
Ratos de Porao	Camiceria tropica	2014	hardcore punk	Brasilia	Hardcore punk	CD	Reissue, alun pe
Ratface	Negative partyco	2013	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	CD	
Satanic Surfers	Back from hell	2018	punk rock	Ruotsi	Skeittipunk	CD	
Seksihullut	Vänrikki Stoolin s	2018	punk	Suomi	Punk rock	CD	
Spitfire	Lifetime Visa	2008	punk rock	Venäjä	Ska punk / Pop	CD	
Tulukset	Pohjoisen pommi	2014	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	CD	Paikallinen
Turhuus	Synttärialbumi	2017	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	Kasetti	Paikallinen
Underclass	Grey zone	2016	punk rock	Suomi	Punk rock / Oi p	CD	
Unkind	Harhakuvat	2011	hardcore punk	Suomi	Crust punk / Har	CD	
V/A	Veritahroja - Suor	2018	punk rock, hardco	Suomi	Punk rock / Har	LP	Saatavuus?
Ydinperhe	Hanna vuodet 200	2017	hardcore punk	Suomi	Hardcore punk	CD	

POISTOLISTA

LIITE 4

Tekijä	Nimeke	Julkais	Asiasana	Maa	Genre	Huomautuksia
Billy Talent	Billy Talent	2003	punk rock	Kanada	Punk rock / Po	Poisto
Eppu Normaali	Maximum jee & jee	1979	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto, vanhin paino
Flogging Molly	Float	2007	punk rock	Yhdysvallat	Punk rock / ke	Poisto, 78.8917
Green Day	Warning	2000	punk rock	Yhdysvallat	Pop punk	Poisto, tosin hiottu
Karkkiautomaatti	Karkuteillä	1994	punk rock	Suomi	Pop punk	Poisto, jää vielä teo:
Klamydia	Kötinää!	1994	punk rock	Suomi	Punk rock	Tuplaluettelointi, Poi
Klamydia	Punktipum	2002	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto
Luomakunta	Hyvä	1998	punk rock	Suomi	Pop punk	Poisto
Luomakunta	Liitos	2003	punk rock	Suomi	Pop punk	Poisto
Miljoona, Pelle	Villi lapsi	2002	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto
Miljoona, Pelle	Vallankumous kulttuur	2004	punk rock	Suomi	Punk rock	Tuplaluettelointi, Poi
NOFX	Pump up the valuum	2000	punk rock	Yhdysvallat	Skeittipunk	Poisto
NOFX	The greatest songs e	2004	punk rock	Yhdysvallat	Skeittipunk	Poisto
Offspring	Rise and fall, rage an	2008	punk rock	Yhdysvallat	Pop punk	Poisto
Plasmatics	Put your love in me :	2003	punk rock	Yhdysvallat	Punk rock	Poisto
Pojat	Ketä sä rakastat	2009	punk rock	Suomi	Ramopunk	Poisto
Problems	Niin että riittää...	1998	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto
Punk Lurex O.K	Prolex	1999	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto
Ramone, Joey	Don't worry about me	2002	punk rock	Yhdysvallat	Punk rock	Poisto
Ramones	Pleasant dreams	2002	punk rock	Yhdysvallat	Punk rock	Poisto, jää vielä The
Ratsia	Ratsia	2008	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto
Retkibanaani	Blitzkrieg boogie : hi	2000	punk rock	Suomi	Ramopunk	Poisto
Rise Against	Endgame	2011	punk rock, hard	Yhdysvallat	Melodinen har	Poisto
Sensuuri	Hellää terroria korville	1996	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto
Suicidal Tendencies	Lights, camera, revol	2008	punk rock, hard	Yhdysvallat	Hardcore punk	Poisto
Terveet Kädet	Rubber n'blood : Kun	1996	punk rock, hard	Suomi	Hardcore punk	Poisto
Terveet Kädet	Onnellisia kytkentöjä	2002	punk rock, hard	Suomi	Hardcore punk	Poisto, 78.89112
Tumppi & Problem	Ajan hermo	2006	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto
Turbonegro	Retox	2007	punk rock	Norja	Death punk	Tuplaluettelointi, 2 b
Turbonegro	Darkness forever! : be	1998	punk rock	Norja	Death punk	Poisto
V/A	Pohjalla	1990	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto, varastokapp
Varonen, Tumppi	100 %	2005	punk rock	Suomi	Punk rock	Poisto
Ypö-Viis	Karhulan poikii, koko	2002	punk rock	Suomi	Ramopunk / Pu	Poisto
Ärzte	Die Bestie in Mensch	2007	punk rock	Saksa	Pop punk	Poisto

Pop punk

Pop punkin juuret löytyvät aivan punkin alkuhetkiltä: kehityksen voi aloittaa jo Ramonesista, joka on pohjimmiltaan hyvinkin kevyttä. Musiikki on hyvin samankaltaista skeittipunkin kanssa, mutta erojakin löytyy. Pop punk on melodisempaa, temmot voivat olla hitaampia, ja se on yleensä tuotetumpaa. Keskeisimpiä yhtyeitä ovat esimerkiksi Green Day, Offspring, Blink-182 ja Good Charlotte. Osa musiikista on myös jo niin kevyttä ja siloiteltua, että voidaan kyseenalaistaa onko kyseessä enää ensinkään punk. (Cogan 2010, 242.)

Termi ruotsiksi: poppunk

Termi englanniksi: pop punk

Vaihtoehtoiset termit: pop-punk, punk-pop, punk pop

Yläkäsite: punk rock

Assosiativiset käsitteet: skeittipunk

Punk rock

1970-luvun puolivälissä Iso-Britanniassa ja Yhdysvalloissa kehittynyt alakulttuuri, jonka suosio levisi varsinkin nuorison keskuudessa. Punk rock syntyi kapinaliikkeenä, ja vaikkakin se on vuosien varrella monimuotoistunut, on sen perusajatuksena edelleen tuo sama kapinallisuus. Sävellykset ovat yleensä lyhyitä, nopeatempoisia, siloittelemattomia, dynaamisesti tasaisia, 1-3 soinnulla soitettavia, yksinkertaisesti sovitettuja kappaleita. Sanoituksissa suoraviivaisuus ja kantaaottavuus on tavallista, muttei välttämätöntä. (YSA 2017a, viitattu 14.5.2018.)

Termi ruotsiksi: punkrock

Termi englanniksi: punk rock

Vaihtoehtoiset termit: punk, punkrock

Yläkäsite: rock

Alakäsitteet: hardcore punk, pop punk, ramopunk, skeittipunk

Assosiativiset käsitteet: punk, uusi aalto

Ramopunk

Ramopunk on suomalainen punkin suuntaus, joka on nimensä mukaisesti inspiroitunut Ramonesista. Musiikillisesti ramopunk on melodista, harmonista sekä kevyttä, ja kappaleet ovat tyypillisesti hyvin lyhyitä ja napakoita. Lyriikat pysyttelevät yleensä kaukana punkille tyypillisestä kanta-aottavuudesta, ja niissä käsitelläänkin vaikkapa rakkautta, surffaamista tai sarjakuvia – ja nimenomaan suomen kielellä. Keskeisimpiä yhtyeitä muun muassa Ne Luumäet, Luonteri Surf ja Häiriköt. Mainittakoon vielä, että alkuperäiset ramopunkkarit eivät pitäneet itseään punkkareina, ja alussa termistä käytettiin usein muotoa ramopop. (Marjala 2011, 7, 118; Similä & Vuorela 2015, 28–29.)

Termi ruotsiksi: -

Termi englanniksi: -

Yläkäsite: punk rock

Vaihtoehtoiset termit: ramopop

Assosiativiset käsitteet: -

Skeittipunk

Skeittipunk syntyi alun perin jo 1980-luvulla Yhdysvalloissa, jolloin se oli hardcorea. Bändit kuten Black Flag, Suicidal Tendencies ja JFA olivat skeittareiden suosiossa, ja osa jopa skeittasi itse. Toisaalta jo tuolloin myös melodisempi hardcore Descendentsin ja Bad Religionin johdolla luettiin myös skeittipunkiksi. (Cogan 2010, 299.) 1990-luvulla skeittipunkiksi vakiintui hillittömän nopea, mutta samalla melodinen punk, jonka pioneereja ovat jo 1980-luvulla aloittaneet Descendents, Bad Religion sekä Nofx (Similä & Vuorela 2015, 233). Viimeistään 2000-luvulta lähtien skeittipunkia on alettu rinnastaa myös usein pop punkiin, ja niissä onkin paljon yhtäläisyyksiä.

Termi ruotsiksi: skatepunk

Termi englanniksi: skate punk

Vaihtoehtoiset termit: skate punk

Yläkäsite: punk rock

Assosiativiset käsitteet: pop punk, hardcore punk

Vastaava käsite: Skate punk music (Library of congress 2016, viitattu 9.5.2018)